

Hebreo Hebrews

Tèhébè Ré Dő Nyé

Li Hebreo yětôba ma ũ răcuő pé Krístuphú dő a myáhtye sítôbè ná témęcyémęcü èthi cyěhyä ná cyěhyä rò tuő cō dő a kíré víkyä kyä cō èthi atèzütényä tahe a o. Dő a dyéluő hó ná Byacè Jesù Krístu yěnuôma Cómarya nöhyä oluôhtya no málakö lő lǔ tóprë hó akhu-akhyé, préräli yě ră dyéhědyére nípē èthi dő èthi zűe tèyě akǔ hó. È më phúyě rò a dyéluôhtya pé tè dő a lodu thuǒcô. (1) Jesù ma Cómarya aphúkhü tacúprë málakö tóprë hó. Dő Jesù Krístu khyáthéplòhtübé ũ męcyémęcü lǔ tahe akhu-akhyé, a ithyóthégně hyäní hó tècüe málakö hó aphě ngó hó. È yō htwo Cómarya aphúkhü akhu-akhyé adu-ahtüklö ná prèprø dő lisáselyę nuôtôba akǔ nuôtahe ná mókhu tanéphú nuôtâhe ná Mosè. (2) Cómarya hésoluő ũ ná Jesù ma bwídu tacúprë tóprë, rò adu lóklö cō ná bwídu dő lisáselyę nuôtôba akǔ nuôtahe. (3) Cómarya mélwóhtekä dítú prèzütèphú tahe dő tèthû, tètaròthé théisé, tèthyé yětahe akǔ ná Jesù akhyé pré. Htuǒrò Jesù ma bwídukhulő tóprë, rò a męcwó pé ũ témélwóhtekä dő a málakö.

Amădu 11 yě akunuô, préräli dyéluő byábű pé

ňá Israelphú dő amwíladu tahe a tèzütènyá tahe akhu-akhyě, prèrāli kwíthézò prèhōli tahe ná a ki oklósóma lahyä dő atèzú akü. Amädu 12 akü ke rò a shyakrwó ke prèhōli tahe ná a ki myáhyä tódë lahyä pré dő Jesü a o, rò a ki züe plehyä tuó lahyä dő atadû htušto a shyakrwócwó kuó pó èthi ná tècyetècü ná tèmecyemecü ki hyábè èthi phútë bëbè nuô, a ki khyáthéplòhtü lahyä. Prèrāli metadûkyä liyë ná a tèdyéthégnéplöcwó tahe ná tèdyéroryë one tahe.

Tèhébè tôtó ná tôtó

Tèhébè ré dő nyë. Krístu mélóbă pé Cómarya a tèdyéluóhtya tahe 1:1-3

Krístu a tèduhtü propryä yënuô adulő ná mókhu tanéphú tahe 1:4-2:18

Krístu a tèduhtü propryä yënuô adulő ná Mosè ná Joshua 3:1-4:13

Krístu htwo prèlutyä tè dő aduhtü propryalóő tóprè 4:14-7:28

Krístu a tèólyä ma adulő ũ 8:1-9:22

Krístu a télühtya ané yënuôma aduhtü propryä tädû có 9:23-10:39

Tèzütènyá a télodu tahe 11:1-1229

Tèmetö Cómarya athéplò 13:1-19

Tèkwicóbë dökhýë tädû 13:20-21

Tèhébè dő khyë 13:22-25

¹ Cómarya hébè tǎkrǔlă pèphyepèphuǒ dőnudôthakhě tahe ná dő klyá ébő lă. Rò a nõhébè dítú ná prèpro tahe. ² Manárò mónyě dő khyě tadû yětahenuô, a hébètă dítú pè ná a phúprèkhǔ hó. Cómarya nõbyátă dítú aphúkhǔ ná hekhu mókhu ná tèlō~ plí. Dő khyě tadû pānuô, lō~ tèyetahe thyáphú a ki htwő lō lütè pă nuôrò Cómarya nwóhtyahó lú hó. ³ Ú ki myáhtye dítú Cómarya a tètaryeduhtú dő èkŭ pă. È ma a thyá lõlátakli có ná Cómarya hó. Thyáphú hekhu ná mókhu ná tèbèbyá lō~ plí tahe ki o plehyá tadû pó nuô, a púma cwókuǒ tèbèbyá lō~ plí yěnuô ná angó dő aproprya shyosō yětahe. Bí a meplúmehtruǒ htuôhó tèplwókyä lõlō~ prèlukayä atèthú tahe akhěnuô, a ką kahtya dő mókhu rò a htya-onyão dő Cómarya dő aproaprya adu-ahtú tadû yětôprè atakhu còhtwó tókyé.

Cómarya Aphúkhǔ Duklō Ná Mókhu Tanéphú Tahe

⁴ Cómarya aphúkhuyě a htwóhtyahó prè dő adu-ahtú klõlõ cō ná tanéphú o dő mókhu nuôtahe cō. Yěnuôma a thyáhó ná a dyé aphúkhǔ amwị dő aduhtú klõlõ cō ná mókhu tanéphú nuôtahe amwị cō hó.

⁵ Lisásékü rão ná Cómarya hé aphúkhǔ phúyě,

“Nè ma văphúkhǔ, yětônyérò, vă htwő hó nèphě hó,”[◊] a hé phúnuô. Manárò Cómarya hénókuō mókhu tanéphú phúnuô tóprè-to.

Lisásě rão pă dő aruô tômă rò a hé,

“Vă ki htwő aphě pă, rò è ki htwő văphú pă,”[◊] ngó phúyěnuô a hénókuō mókhu tanéphú tóprè toto.

⁶ Bí Cómarya nõhítăhó aphúkhǔ vyápré* dő hekhu akhěnuô, a hé,

“Cómarya a tanéphú lõ~ plí bè cóběhtya phúkhüyě,”[◊] a hé phúnuô.

⁷ Manárò Cómarya héke mókhu tanéphú tahe ariakyă,

“Cómarya nõhtwöhtya a tanéphú tahe phú kélathé nuô. Èthi tahe nuôma Cómarya prémętěphú tahe rò a nõhtwöhtya èthi phú mikyărahto nuô,”[◊] a hé phúnuô.

⁸ Manárò, bí a héke aphúkhǔ ari-akyă akhěnuô,

“Kõ~ Cómarya nèhtyénèké nuô, a ki onyědû tacúprè talèkré pă~. Nè ki pôtari nídû nè kayă tahe ná tècótètę pă~. ⁹ Nè moní tè dő ato tahe rò nè théhtení tè dő athú tahe. Dő yě akhu-akhyérò Cómarya dő a má nè Cómarya yě nwóhtya hó nè rò a

[◊] **1:5** 1:5 Li Htuthéhtya 2:7 [◊] **1:5** 1:5 Samuelè nyěba tóba

7:14 * **1:6** 1:6 Judaphú aléklö o ná phúvyápré ma a níbè khódû tèdyaduzűnyá lǔ ná ucétazé tahe. [◊] **1:6** 1:6 Li Donyă 32:43

[◊] **1:7** 1:7 Li Htuthéhtya 104:4

nō duklōhtūlōklō cōhō nē ná nēkhōnēthyō tahe hō. A dyadudyah tō hō nē, a dyéhō nē tēthēluōphōphō hō,”[☆] a hé lū phúnuō.

10 Htuōrō a hékuō pō aphúkhū,
“Kō~ Byacē, dō tōcō~ ohtwōhtya tyahítō akhēnuō, nē byályā nídū hekhu, nē tēlyā nídū mólē tahe ná nē takhu. **11** Hekhu ná mólē tahe ki pyékyā lō pā manárō nē ki oplehyā tadū tacúprē pā. Hekhu ná mólē tahe ki lazēlamûkyā phú hyecalyē hyecalwō nuōtahe pā. **12** Nē ki kéklyédwókyā èthi tahe phú cakläodu nuō pā. Nē ki htulya tapple khókyā lō hekhu ná mólē tahe phú kayā tōprē htulya tapleyā ahyeca nuō pā. Manárō nē ki dya nē théplō khǎlélē~ pré pā. Nē mónyēnuō, a lōpē cyáto,”[☆] a hépō phúnuō.

13 “Onyāo dō vā takhu cōhtwó yētōkyē, rō onyā tuōdō vā nōpōhō nē ná prē dō a théhte nē yētahe hyā cōbēhtya tuō nē dō nē khăduō khăshyé pā,”[☆] Cómarya hénō amókhu tanéphú tahe phúyēnuō tōmū~ to.

14 Kihéphúnuōrō, mókhu tanéphú tahe ma ūpē? Èthi ma théhtwōprē dō a mēpē Cómarya atēmē tahe. Cómarya nōmēcwō pé èthi ná kayā dō a ki nībē tēmelwóhtekā pā tahe agnē pré.

[☆] **1:9** 1:9 Li Htuthéhtya 45:6-7 [☆] **1:12** 1:12 Li Htuthéhtya 102:25-27 [☆] **1:13** 1:13 Li Htuthéhtya 110:1

2

Tèmélwóhteka Dő Adu

¹ Dő pè thégnéhó ná Cómarya aphúkhǔ ma adu-ază phúnuô akhu-akhyě, thyaphú pè ki cuöpĕkyă témátècò dő pè níhuô htuôhó yěnuô támé ag-něnuô, pè bě dyazûklò è. ² Cómarya dyétă pèphyepèphuô dő nuôkhě tahe tèritèkyă tōcô.* Rò a hébètă dítú ná mókhu tanéphú tahe. Rò kayă dő a níhuô tèritèkyă yětahenuô, a bě nídă krwömę è. Kayă dő a nídă krwömę kuǒu to tahenuô, Cómarya ciryakyă htuôhó èthi phú a kò ná èthi nuôhó. ³ Phúnuôrò, khönyáyě pè ki dyazû kuǒu témélwóhteką adu-ază yě to hérò Cómarya ki carya málakō có pè pă. Cómarya a témélwóhteką aklyáaklò yěnuô, Byacè anékló nídû hésodônyă luô rélô pè ũ hó. Rò kayă dő a níhuô lǔ héyě tahenuô a héluôplö pè dítú pè ná témélwóhteką tèritèkyă yětahe nuôma a málakō có phúnuô. ⁴ Cómarya héluôplö pékuôpó ũ ná dő témélwóhteką tèritèkyă yěnuôma atō málakō có. Dő témémámedyă, atémę tèprotèpryą tahe ná atémę tapákhyéthu tahe akhu-akhyě, a dyéluôplö péhó ũ ná témélwóhteką tèritèkyă yěnuôma a tóhó. Htuôto, cù~ dû atō Cómarya athéplò rò a dyétă kră pè ũ tècyátèdè shyézü tahe. Rò a dyétă dítú ná Thé Sásě Byacè. Dő Thé Sásě Byacè

* **2:2** 2:2 Tèritèkyă yětôcô nuôma tèthyótèthya dő Cómarya dyétă Mosè nuôhó.

shyēzúyé tahe akhu-akhyé, Cómarya dyéluópló péhóú ná tèritèkyá yěnuôma a tóhó.

Kayă Dő A Thücuó Pè Dő Témelwóhteka Tôprè

⁵ Pè hé pé thi ná hekhuthé ki ohtya shyénopá ari-akyayé nuôma, Cómarya nwóhtya tókuó mókhu tanéphú tahe dő a ki bë pôtarí kuó tèagné nuôto. ⁶ A nwóhtya taple khóke dő prèlukayá tókyéhó, mëtëhérò tèhébè odô lisásékü tôtó rò a hé,

“Kô~ Cómarya, nè cuó sôtapá pépá cō prèlukayá tahe to ròma, èthi rò kayacó phúté tahe cótété? Èthi ma kayá dő angú-apri okuóu to tahepré rò nè cuó myákhwè nídyé cō èthi bá~ yécó ròmameté? ⁷ Nè dyé prèlukayá tahe a taryéshyosó dő acékló ná mókhu tanéphú tahe taplóphú manárò dôkhyé nuô, nè dyé khyéthyá èthi taryédutaryéhtü, rò nè mëlímëtakhé khyéthyá èthi yétahe, rò ⁸ nè nöpôtaríní èthi lõ~ plí,”[✡] a hé phúnuô.

Bí Cómarya nöpôhó tèlõ~ plí ná èthi akhëpänuô, tèdô a pôtôto nuô a o kyá pâ tôcô~ to hó. Manárò khönyákhé yěnuô pè myáhtyehí prèlu hekhuphú pôlöhí tèlõ~ plí híto. ⁹ Manárò, tèritèkyá dô pè thégné málakó nuôma máhó Jesú yěnuôhó.

[✡] 2:8 2:8 Li Htuthéhtya 8:4-6

Bí è hyályá dő hekhuyé akhěnuô, a níbè tètaryeshyosó dő acéklō ná mókhu tanéphú tahe taplôphú, mëtëhérò, dő Cómarya abwíataryé akhu-akhyé, Jesù bë khyáthyé pé dő pë lò~ plì agnë. Dő Jesù khyáthyé akhu-akhyé, khönyáyé pë thégné ná Cómarya nõ mëlimëtakhé, dyadudyah tū ná Jesù hó.

10 Lò~ tètahe nuôma Cómarya agnë lò~ plì pré rò a byátä nídyé lòhó tè pwö~ tòcô hó. Thyaphú Cómarya ki dyé pékuô prëlu kayä éprë ná a tètaryëdu taryéhtü tahe agněnuôrò, a mëlômëbähya hó Byacè Jesù ná a nõ khyacyékhyácü lü yënuô hò. Cómarya më tè phuyé nuôma atô pré. Rò Byacè Jesù ki htwö pé pë prëthü klyá dő a ki mëlwóhtekä pë tòprë pă. **11** Jesù më mwöplithiplo kä prëluhekhuphú tahe a tèmëthú tahe. Prëluhekhuphú dő Jesù më mwöplikä èthítëthú nuôtahe ná Jesù yënuôma, aphë cûlû tòprëprë~ tuô pré akhu-akhyé, Jesù è èthi ná puövyá nuô a thétarë to. **12** Rò Jesù hé Cómarya,

“Vä ki héluô pé vă puövyá tahe ná nèmwí pă.

Dő ü còbucóbë pló lü aklämëkû nuô, vă ki htuthéhtya nè pă.”[◊]

13 A hé kuöpó,

“Vä ki thélë zûehyaní Cómarya.”[◊]

[◊] **2:12** 2:12 Li Htuthéhtya 22:22 [◊] **2:13** 2:13 Isaia 8:17

Rò a hé kuōpó,

“Vă otōkuō ná phúmòphúkhū dő Cómarya dyétă
vă tahe bíyě.”[✳]

14 Phúmòphúkhū a é lǔ yětahenuô, a o ná anékló thwihtyě dő a thyěcyáyě akhu-akhyě, Byacè Jesú hyályá phyéní kuōdû prèlu hekhuphú anékló dő a thyákuō dû ná èthínuô. È htwóhtya thyáná prèlukayá akhu-akhyě, a thyě cyá. Thyáphú Jesú ki mëpyékyá khinérycyá khukló dő ū é ná Satan dő a o ná a tèprotèprya shuosō dő a ki pôtaríní tèthyě yětôduō agnenuô, a khyáthyékyá athé.

15 Htuôto dő a khyáthyě hó akhu-akhyě a plwóhте paläkyá lóhó kayá dő a théisě tèthyě alé nuôtahe hó. Èthí yětahenuô a thyáhó ná a htwó tèthyě acú tahe hó, rò cáhtya dő a opacelyalú akhëpá a théisě lahyá tèthyě alé. **16** Pè thégnéplöplú cò hó ná Byacè Jesú mëcwókuō mókhu tanéphú tahe to. A mëcwó taple pé dő Abraham aklwialyá tahe.

17 Phúnuô akhu-akhyě thyáphú Byacè Jesú ki htwódû prè dő a më Cómarya a tèphyétémë phú bwídukhuló dő acó ná angó rò a thézòcyá ū tóprè, htuôto thyáphú a ki khyáthyépé dő kayá tahe a témethú tahe ki plwókyá agnenuô, a hyályá phyé prèlukayá alékló thyáná apuõavyá yěnuôtahe hó. **18** Rò khönyáyě, ané Byacè nídû yō myáhtyesítô hyá bénó htuôhó tèkhyacyékhyácú tahe, tèilo-ilyá

[✳] **2:13** 2:13 Isaia 8:18

tahe akhu-akhyě kayă dő a myáhtye sítôbè ná tèilo-ilyá tahenuô a mècwóbé ū pré.

3

Jesǔ Htwō Pè Prèlūtyá Khukló

¹ Phúnuô akhu-akhyě, puɔ̄vyá Krístuphú dő Cómarya é thi yětahe- tanę myámō lahyă Jesú dő Cómarya nōhyă htwō lŭ ná prèhésodônyă Cómarya alăangó ná bwídukhulō yětôprènuô. ² Phú Mosè có ná atémę dő Cómarya a hiphúphyäphú tahe agněnuô, Byacè Jesú yě, acó ná Cómarya dő a dyahtya lŭ rò a nōmę lŭ ná atémę yěnuô tōprè. ³ Kayă dő a isó hi yětômě tōprènuô, ū dyaduduyahtüklö è ná hiyě tômě. Phúnuôhó Jesú nuô ū tō dyaduduyahtüklö è ná Mosè. ⁴ Hi pwötômě nuô ū prèisóhtya è a onyă tōprèprè nuô amávă. Manárò prè dő a isóhtya tèpwö~tôcô nuôma Cómarya pré. ⁵ Mosè yěnuô acó ná atémę dő Cómarya a hiphúphyäphú tahe agně phú prèmetephú tōprè nuôhó. Rò atémę tahenuô, a dyéluô byábű one ré témátècó tahe dő Cómarya ki dyéluô ū shyé~ nopă tahe agně pă. ⁶ Manárò, Krístu yěnuôma athyáná Mosè dő a htwō prèmetephú dő Cómarya ahikű nuôtôprè máto. È ma Cómarya aphúkhŭ tōprè. È ma acó ná atémę rò a myákhwènì a Phě Cómarya a hiphúphyäphú tahe. Pè ki krwō khûkhûhähă

plehyälä Krístu tuődő atadû htuőto tè dő Cómarya ki dyé pè yěnuô, pè ki myásű plehyälä tuődő atadû hénuôma, pè ma Cómarya ahiphúphyaphú hó.

Téokuō Tabéthéprá Dő Cómarya Akayă Tahe Agnē

⁷ Phúnuôrò Thé Sásĕ Byacè hé,
 “Yétônyě, thĩ ki níhuô Cómarya angóprahtya
 hérò, ⁸ khuklópryě lahyă tă phú thiphyéthi-
 phuô nuôtahe támé ní~. Bí thiphyéthiphuô
 tahe o dő késéhtyékya lótamáku akhenuô,
 a htésû Cómarya rò a nídă lahyă lüngó to.
 A mëmyá lahyă Cómarya. ⁹ Na lwíshyě akü,
 vă mepé kryá~ èthi ité nuô, èthi myáhtye
 htuohó tadûrò a pÿ mëmyá lahyă pă vă
 pré. ¹⁰ Phúnuôrò vă théplòdu èthi rò vă
 hé èthi, ‘Èthi ma kayă dő athéplò có kuô
 lahyă ná vă to tahe. Èthi thégnéplö lahyă
 tè dő vă nõmę èthi nuôtahe to,’ vă hé èthi
 phúnuô. ¹¹ Phúnuôrò vă théplòdu èthi
 rò vă hétäkyă èthi ngó tômű, ‘Htyéké dő
 vă ólyą ná vă ki dyépé ná èthi léokuō
 tabéthéprá yěnuôtôpho nuô, èthi nuõnó
 păto hó,’ vă isõ tăkyă èthi phúnuô.”[✳]

¹² Vă puővyá thî~, rò nídyédû lahyă thíné ní~.
 Dya mûmyáricyá lahyă tă thĩ théplò támé, thĩ

dya thi théplò ná thi zúe kuǒu Cómarya dő a htwóprè yětôprè to, thi cuő taphakyă dû thiğně phúnuô tahenuô me tă lahyă tă tóprè~ támé ní~. ¹³ Mátôkhónuô, khönyáyé témelwóhtekä dő Cómarya dyé pë yě thyáphú tethú ki ilolahö tă thi tóprè~ támé, thyáphú thi ki khuklópryę tă lahyă tóprè~ támé agněnuô, pwɔ̄nyenyę~ dyéhedyére mècwókhyélü tóprè ná tóprè ní~. ¹⁴ Mètēhérò, pë tèzúe Cómarya dő kalúkhè nuô, pë ki púmaryání è tuğdő atadû hérò, pë htwóhó prèmetötë ná Krístu hó. ¹⁵ Tûrò lisásékü hé,
 “Thí ki níhuǒ Cómarya angóprahya yětônyę hénúô khuklópryę tă lahyă phú thiphyéthi-phuǒ khuklópryę rò htésû Cómarya rò nídă lúngó to nuôtahe mènuô támé ní~,”¹⁵ a hé phúnuô.

¹⁶ Kayă dő a níhuǒ htuǒhó lahyă Cómarya angóprahya tadûrò a htésû Cómarya, a nídă lúngó to tahe nuôma üpě? Kayă nuôtahe ma máhó Mosè éhtekä èthi dő Egypt kékü nuô tahe-hó. ¹⁷ Cómarya théplodu có èthi analwîshyę nuôtahe ma üpě? Kayă dő a methú Cómarya rò a nöthyékyă èthi dő késéhthyékyä lótamákhu nuôtahe máto ē? ¹⁸ Bí Cómarya hétäkyă èthi, htyéké dő vă dyé èthi ná a léokuô tabéthéprá agně nuôtôpho ma a nuǒ nínó păto a hé lü nuôtahe ma üpě? A hétäkyă ngóyé nuôma, a héhó kayă

¹⁵ 3:15 3:15 Li Htuthéhýta 95:7-8

dő a nídă lüngó to nuôtahe hó. ¹⁹ Phúnuôrò dő èthi zűeto akhu-akhyě, èthi nuõní pă ké nuôtôba to nuôma pè thégnéplö lő dûhó.

4

Léokuō Tabéthéprá Dő Cómarya Akayă Tahe Agnē

¹ Cómarya ólyą tadûpă pè tuôkhonyá ná pè ki nuõní dő léokuō tabéthéprá akhälé yënuô pă. Thyáphú thi pwő- tôprę ki nuõní kuǒ dő léokuō tabéthéprá dő Cómarya ólyą yě agnenuô, pè béröní lahyă pëné. ² Mëtëhérò pè níhuõnó kuõhõ têthékrümila phú pëphyepëphuõ tahe níhuõnó htuõhõ nuôhõ. Mëtë hénûo èthi níhuõnó tadûrò, a yõ phyésû kuǒ lahyă ũ têthékrümila yě ná tèzú to akhu-akhyě, a htwöbwíhtwörtaryé dő èthigné to. ³ Manárò pè dő a zűe yëtahenuô, léokuō tabéthéprá dő Cómarya ólyą yënuô pè nuõníbé hó. Kayă dő a zűe kuõú Cómarya to yëtahe agnenuô, Cómarya hé èthi,

“Vă théplòdu èthi rò vă hétă plúkyă hó èthi,
‘Htyéké dő vă ki dyé èthi léokuō tabéthéprá
agné yëtôba nuô, èthi nuõnó păto hó,’ ”[✳] a
hé phúnuô.

Manárò léokuō tabéthéprá dő Cómarya ólyą ná a ki dyé ũ pă yënuô, a më htuõpă cöhõ dő a byályą hekhu akhë nuôpă cõ. ⁴ Mëtëhérò thuõthyótônyé

[✳] **4:3** 4:3 Li Htuthéhtya 95:11

nuôtônyě ari-akyă nuôma lisásěkŭ héo tôtó, “Nyéthuôthyó akünuô Cómarya měhtuô lő atémę rò bí thuôthyótônyě nuôtônyěnuô a okuô,”[☆] a hé phúnuô. ⁵ A hé thyákhyélű a o tôtó, “Htyéké dő vă ki dyé èthi léokuô tabéthéprá agněnuô, èthi nuǒnó pătohó” a hé khyéthyápó phúnuô.

⁶ Kayă dő a nuǒnípă dő Cómarya a léokuô tabéthéprá yěnuô, a okyápă tahehe. Manárò kayă mú~ nukhě tahe dő a níhuô htuôhó těthékrůmila tahenuô, a yō nýdăkuô lahyă Cómarya angó to akhu-akhyě, a nýbè kuôpă ũ léokuô tabéthéprá yěnuô to hó. ⁷ Phúnuôrò mónyě shuôkhě dő ũ ki nuô dő Cómarya léokuô tabéthéprá yěnuô, a dya okhòdû mónyě dő aruô tonyě. A dya okhòpă mónyě dő aruô tonyě nuôma yětônyě hó. Dôkhyě nanyélénŷehó nuô, Cómarya hésoluô dítú pé angóyě tômű ná Davi phú vă rǎo htuôhó nuô rò a hé,

“Yětônyě thí ki níhuô Cómarya angóprahtya hérò khuklópryě lahyă támé ní~”[☆] a hé phúnuô.

⁸ Joshua thünuô ũ dő Canan kékű yěnuô, a ki málakö ké dő Cómarya ólyąkyă léokuô tabéthéprá akhälé yě tóké kihérò, Cómarya hékhó tópă mónyě dő aruô tonyě takhyá~ to.

⁹ Phúnuôrò, athyáná Cómarya měhtuô atémę nyéthuôthyó rò a okuô dő mónyě thuôthyótônyě

[☆] 4:4 4:4 Hekhuhtwölú 2:2 [☆] 4:7 4:7 Li Htuthéhtya 95:7-8

nuôtônyě nuôhô, Cómarya akayă tahe ki kanuô okuô tabéthéprá kuô ná Cómarya pă. **10** Metéhérò, phú Cómarya okuô dô atèmę akünuô, kayă dô a nuöñí dô léokuô tabéthéprá dô Cómarya ólyä yëtahenuô, a ki okuô lahyă dô atèmę pă. **11** Pë phyëphuô dô~ nyénu tahenuô, a yô nýdåkuô Cómarya angó to akhu-akhyë, a nuöñí kuôü dô Cómarya léokuô tabéthéprá akhälé yënuô to. Thyáphú pë ki krwömyábû kuô tă pëphyëpëphuô tôprë~ támé, htuôto thyáphú pë ki nuöñí kuôü dô léokuô tabéthéprá akhälé yë agnënuô, pë tôprë ná tôprë ki yácú ryá tadû rólü pó~.

12 Cómarya alăangó nuô, a htwöprë rò a mëcyá tè. A htyă klöpă có ná né dô a htyålö nyékhónyékyë tóbè. A nuô ibéphé tuôj có dô théhtwöprë ná théplò léo tôlû akhälé nuô, htuôrò a nuô ibéphé tuôdô htwo ná krwíkíkû léo khälé nuôtôpho có. A dyéhteluô pé kayă théplò a tëtanë tahe ná a tëthézû dô aryá ná a mûmyá tahe. **13** Lô tèbëbyá tahenuô, a owóuôbí cyá ná Cómarya to. Dô anyéhyănuô, athyáná pë okháklo lôpli pwôj~ tôprë pré. Pë mëhtuôhó tëtahenuô, ná pë tanë htuôhó tëtahenuô, è myáhthyé thégnë lô~ plí có. Pë bë hyă dyáso htyaluô lô è pwôj~ tôcô pă.

Jesú Ma Bwidukhulô Tôprë

14 Phúnuôrò, pè pýklòpýma ryá lahyá pè tèzütènyá dő pè ólyá htuôdyéhó yënuô pó~, mëtëhérò, pè o nídyé ná pè bwídukhulô yëtôprè, rò a cuõnuõ péhó dő pëgnë dő mókhu hó. È ma Cómarya a phúprékhu Jesù yënuôhó. **15** Pè bwídukhulô yëtôprënuô, a thégnë pè tèhécerecë tahe rò a thézò nídyé pè. Mëtëhérò a myáhtye sítôbè nôhó ná tèilo-ilyá pwö~ tôcô phú pè myáhtye sítôbè yënuô tadûrò a mëthûkuõ tè to. **16** Phúnuôrò, pè lobè tè bíkhëtë~ bëbènuô, pè tò hyånuõ hähä dő pè Cómarya dő a thézòní ũ yëtôprè a léonyä anyëhyä nuô. Rò pè ki nïbè a tèthézò pă rò pè ki myáhtyebè abwídu-ataryëhtü dő a ki mëcwó pè yënuô pă.

5

1 Bwídukhulô pwö~ prëprè~ nuô, ũ nwóhtya è dő prëlukayä tahe aklë pré rò ũ dyahya è dő a ki mëpë Cómarya atémë dő kayä lõ~ plí akhälé. È kilükityähya pé ũ tètahe, htuôto thyaphú kayä tahe tèthû ki plwökyä agnenuô, a ki lühtya pé ũ tèphútëlyë tahe dő Cómarya a o pă. **2** Èthi yö htwöpré prëlukayä akhu-akhyë, a mëthûmëplá lahyä pré. Phúnuôrò kayä dő a thégnë tätë kuõú tèmâtëcò to rò a mëthûmëplá tè tahe agnenuô, èthi tanë thézòcyä pékuõú to. **3** Htuôrò èthi néby-acè nïdû nuô, a mëthûmëplá tè akhu-akhyë, èthi

bè lühtya pé túpré kayă yétahe atèthú tahenuô máto, èthi bè lühtya nídyé kuôdû èthi tèthúthû.

⁴ Tôprè~ ma ũ dyahyacyá nídyédû únë ná ũ ki htwóhtya bwídukhulô nuô tôprè~ to. Phú Cómarya dyahyta Aròn ná a ki htwò bwídukhulô tôprènuô, kayă dô a ki htwò bwídukhulô tôprè nuôma, a ki mä prétú Cómarya tôprè bë nwóhtya è nuôpré. ⁵ Phúnuôhó, thyaphú Krístu ki htwò bwídukhulô yënuô, a dyahyta nídyédû anë máto, a mélímëtakhé nídyédû anë máto, Cómarya dyahyta lü pré. Rò Cómarya hé lü,

“Në ma vaphukhù, yëtônyérò, vă htwò hó nèphë hó,”⁶ a hé lü phúnuô.

⁶ Cómarya hépó dô aruô tômű, “Në htwò bwídu tacúprè dô athyáná bwídu Melchizedè dô nuôkhé tôprè,”⁷ a hé pô lü phúnuô.

⁷ Bí Jesú ohtwóprè bí hekhuyé akhënuô, a kwicóbè lóthulóthé htya Cómarya dô a mësplécyá lü dô tèthyeyé tôprè, rò a éhtohtya mèthëhtyé tă có. A shalya athéplò rò a théplòshyo nída Cómarya ngó akhu-akhyé, Cómarya nída lü tèkwicóbè. ⁸ Jesú htwò có Cómarya aphúkhù tôprè có tadúrò bí a khyábè tècyëtècû akhënuô, a pü phyéní dítúpă tènídă ngó dô Cómarya a o. ⁹ Bí Krístu nída htuôlôhó Cómarya angó pwö~ tôcô akhënuô, è htwóhtya péhó lõ~ kayă dô a nída

⁶ 5:5 5:5 Li Htuthéhtya 2:7 ⁷ 5:6 5:6 Li Htuthéhtya 110:4

lǔngó nuôtahe a tèmélwóhteká acúcú ahtúhtú a khăshyékhăryá hó. ¹⁰ Rò Cómarya dyahtya lǔ ná bwídukhulő dő athyáná bwídu Melchizedè mëtè dő nuôkhé tóprè nuôhó.

Dyéròdyéryé One Ná Ŭ Ki Víkyá Tă Tèzú Tämé

¹¹ Lo hé pé pó thi ná tèritèkyá yenuô a o élă pă. Thi yō thègnéplö pyázé dû thigné akhu-akhyé, vă dônyaplö pé thi rò apyálă. ¹² Khönyárò thi tō htwókuóhó lahyá Thárá tahehó. Manárò thi cuô lopă dûgné lahyá pré ū bë ithyó kákhyé thi ná Cómarya alăangó dő akhăshyé prévă. Thi tō ekuő hó ū séepryé hó tadúrò thi cuô ɔpă dûgné pré lahyá nuôhtyé prévă. ¹³ Kayá tóprèprè dő a ɔpă dûgnépré nuôhtyé nuôma a thyápré ná pacĕ dő a ɔnúpă nuôpré. Tècótètę ari-akyá nuô, a thègné ékuôlă hí ū to. ¹⁴ Manárò, sée a pryé nuôma kayá dupré dő a ithyó thègnéhyá bènó htuóhó ané dő a ki ibéphé thègnécyá tèryá ná tèmúmyá nuôtahe agnë pré.

6

¹ Phúnuôrò pè dya-okyá lő pè tèithyóithya pé ū Krístu ari-akyá dő a khăshyékhăryá nuôtahe rò pè cuô plehyá kuǒpó ū dő nyé rò pü ithyó thègné kuǒpó ū dő kayá duprégné a tèithyó yétahe pó-. Kákhyé hyányényé- ū ithyó pè pè tèithyóithya a khăshyékhăryá dő a hé, thi bë víkyá tèmë dő abwí oto nuôtahe, rò thi bë züe Cómarya,

tèithyó phúyě tahenuô, pè ki pǔthégně kąkhyě hyanyě păto, pè ki cuõ plehyă kuõpó ũ dő nyě pó. ² Tèplwōhtyě ari-akyă, dyahtya takhu dő ūlo tahe, tèthyě ihtòkakhyě, tèciryा tacúprè ari-akyă yětahenuô, pè lo pǔ ithyó thégně tadû pă pènē to. ³ Ki Cómarya plwōcuõ plehyă pè hérò pè ki myápů thégněhyă ró pó lǔ tèithyóithya dő acóază tahe dő nyě tókyě pă.

⁴ Kayă dő a vĭkyă atèzű tahenuô èthi zä nídû kąkhyě cyá pă ané takhyá- to. Dő nuôkhě, èthi thégně htuõhó Cómarya a témátècó tahe hó. Èthi myáhtye thégněhyábènó htuõhó Cómarya ashyezú rò a níbèrō kuõhtuõhó Thé Sásë Byacè ná kayă dő aruôtahe hó. ⁵ Cómarya alăangó nuô, aryá nyacó nuôma èthi thégněhyă htuõhó. Èthi myáhtyehyábè nókuõ htuõhó Cómarya a tèprotèpryä shyosõ dő a ki oluõhtya pé ũ shyé- nopă tóhtû nuôtahe hó. ⁶ Èthi ki myáhtyehyă bénó htuõhó tèyétahe rò a ki tarí cuôkhókyă ná Cómarya hénuô, a zä ní kąkhyě cyá pă ané takhyá- to. Yênuôma a thyáhó ná èthi măthyěhtya khyéthyá Cómarya aphúkhû dő krusulõ rò a më thétarëkyă Byacè Jesú dő ũ tóplutôphè anyéhyă hó.

⁷ Prèzûetèphú dő athyáná hekhu dő a cwíö tamômô kécûhtyě rò a nôthèhtyatwó thèhtyaryá pé prèmë-epré më-elyáphú agně tahenuô, Cós-

marya ki sōri èthi pă. ⁸ Manárò hekhuyé a ki nōdyáhtya pré thòshyámó ná căcućcápryamó tahepré hénuôma, abwí o tōcô~ to. Nyětyato nuô Cómarya ki cirya èthi rò a ki súškyă èthi ná mi pă.*

⁹ Manárò khöbóthyó thi~, pè héco phúyé tadúrò pè züení thi pré. Pè züení málakó có ná thi ki më pré terryá tahe pă. Terryá yětahenuô, a hyă dő thi níbèhó témelwóhtekă yěnuô a o pré. ¹⁰ Cómarya ma a më tècô pré. Témeryá dő thi měhtuôhó tahenuô a sötapa~ to. Témø dő thi dyéluô htuôhó dő lügné ná thi mëcwó akayă tahe rò thi mëcwó plehyă tadûpă èthi yěnuô a sötapa péto. ¹¹ Pè tèthézű ma phúyé: thyáphú terryá dő thi théplòhtü opómyásü tahe ki lõhtyabáhtya pë thi agnenuô, pè thézű dő thi pwó~ tóprë ki théplòshyo mëtuô lahyă dő atadû phú thi měhtuôhó yěnuô. ¹² Pè thézű nõhtwö thi kayă taklě to. Mátôkhónuô pè thézű nõ thyákuô thi phú kayă dő a züe rò a khyáthédö tè khonyá yěnuôtahe pré. Rò dő kayă yětahe mëphúnuô akhu-akhyé, èthi ki níbè lahyă Cómarya a tèolya nuôtahe pă.

Cómarya A Tèolya Ma A Tăte

¹³ Bí Cómarya ólyą angó tômű ná Abraham akhenuô, a byă htuôhó angó ná a ki më phú a

* **6:8** 6:8 Phúnuôhó, Cómarya ki cirya kayă dő athyáná hekhuyé nuôtahe pă.

ólyaq nuô. Kayă dő aduklō ná lǔ nuô a o tōprè~ to akhu-akhyě bí a byälyaq angó akhě, a pô nídyédû amwì pré. ¹⁴ Cómarya hé lǔ, “Vă ólyaq nè ná vă ki sôri nè, vă ki nő oróoé nèklwînèlyă tahe pă,”[✳] a hé lǔ phúnuô. ¹⁵ Abraham opô théplòhtúní, rò dôkhyenuô a níbè Cómarya ólyaq lüngó nuôtômű.

¹⁶ Bí kayă tōprèprè thézû dyéthégnë pé ũ ná a têhèbè yënuôma a tōpré akhenuô, a byä nuõní a têhèbè ngó yënuô ná kayă dő a o ná aproapryaq shyosô tōprèprè amwì. Mëtëhérò, a ki byä phúnuô hérò, a më okuôkyă tèklyéngă lǔ. ¹⁷ Kayă dő a níbèhó Cómarya a tèolyaq tahenuô, Cómarya thézû nôthégnë tătë èthí ná phú Cómarya ólyaq htuôhó èthïnuô, a ki më lôbă phúnuô pă, a htulya taplekhó păto akhu-akhyě, dő a tèolyaq akñnuô, a byä nuôpaní angó bïnuô. ¹⁸ Phúnuôrò Cómarya dyé lôhó pë a tèolyaq ná a tèbyälyaní angóyë nyëcôlô hó. Cómarya lahöcyáto akhu-akhyě, yënyëcô nuô a htulya taple khöcyá toto. Pë dő a klya tadwô owóouõbí hó dő Cómarya a o tahenuô, dő Cómarya htulya taple khöcyä pă a tèolyaq to akhu-akhyě, pë théplòmø théplòsõhtya nyacô. Dő pë théplòmø théplòsõ akhu-akhyě, tëmyásű dő Cómarya dyé pëyë nuô, pë pûma plehyä tadû tuôbéhó dő atadû hó. ¹⁹ Pë tëmyásű yënuô athyáná lôdu dő a cwi okuôma thòklyëdu

[✳] **6:14** 6:14 Hekhuhtwölù 22:17

dő pè théhtwóprè agně yětômě nuôhó. Phú bwídukhulő nuôtôprè nuôcuô talwóbé ná ikě badu dő ū cótâtýbí è dő télütyă hökű nuôtôba, rò phú è nuô tuôhó dő tèkhälé sásé akű yěnuô, pè tèmyásů yě a klòma, a tâté, rò a thunuô tuôkuôdûhó pè dő Cómarya anyěhyă phúnuôhó. **20** Jesú cuônuôré pêhó pèkhälé dő nyě hó. A htwó pêhó pè bwídukhulő dő a o khyányé tacúprè yěnuôhó. È yěnuô a thyáhó ná bwídu Melchizedè dő nuôkhě tóprèhó.

7

Prélütyă Khukló Melchizedè

1 Melchizedè ma vỹ Salem akhwí tóprè, rò a htwó Cómarya dő adulő yětôprè a bwídu tóprè. Bí Abraham cuôsápé htuôhó khwí thélw̄ rò a kã dő klyálo akhěnuô, Melchizedè cuô myásû lǔ rò sôrisôbû lǔ. **2** Rò Abraham dyépé lǔ lô~ tâté dő a níkã nuôtahe pwíshyétôpwí. Melchizedè amw̄ angóglasá arélő tômû ma mädû “Tècótètę akhwí.” Htuôrò Salem angóglasá ma théplò kacükabé akhu-akhyé amw̄ o pókuô dû, “Tèthéplò kacükabé akhwí.”³ **3** Melchizedè aphě běbè, amuô běbè, aphyéphuô klwilyă tahe běbè, ũ rámárädyă okyă kuô è tōcô~ to. A tèopacélyą ná atèthyé ari-akyă tahenuô běbè, ũ rámárädyă okyă kuô lǔ toto. È

³ **7:2** 7:2 Hekhuhtwölu 14:18-20

ma athyáná Cómarya aphúkhü tóprè. A htwö bwídu tacúprè.

⁴ È yě, a htwö ducó bá~ těnuô tanemyá lahyá mō. Pèphě Abraham dő amwị luōhtyēluōké có yětôprènuô~ a dyépé có lǔ pwíshyétôpwí ná tè dő a cuō sápé rò a phyékāný nuôtahe có.
⁵ Khonyárò tèthyótèthya hé Levi aklwíalyä dő a htwö bwídu yětahe, éthi ki kwí pwíshyétôpwí dő apuɔvýá Israelphú nídû tahe a o. Israelphú yětahe nuôma, Abraham aklwíalyä tákalyä dítú nídû có tadûrò Levi aklwíalyä yětahe bë kwí èthi pré. ⁶ Melchizedè ma aklwíalyä tă dő Levi máto tadûrò a phyé pwíshyétôpwí dő Abraham a o. Rò a sôri Abraham. Abraham ma prè dő a níbèhó Cómarya a tèolyä tóprè hó. ⁷ Kayă dő a sôri ū yětôprènuô aduklō ná kayă dő a níbè tèsori yětôprè nuôma léthéplò rare akhälé oto.
⁸ Judaphú prélütyätèphú dő aklwíalyä tákalyä dő Leviphú o yětahenuô, a phyésû pwíshyétôpwí yěnuô dő kayă dő a ki thyé pă yětahe a o pré. Manárò Melchizedè yěnuô, pè thégnédû Cómarya alǎangó hé ná athyáná a ohtwöprè păpré. ⁹ Htuǒto pè hébé, Levi aklwíalyä dő a kwí pwíshyétôpwí yětahenuô a dyé ná Abraham rò Abraham dyé dítú ná Melchizedè hó. ¹⁰ Mętěhérò, bí Abraham myáhtyesû ná Melchizedè akhěnuô, Levi hé yětôprènuô, a opacelyä híto. A opăpré dő aphyěphuǒ Abraham anéklō pházye akŭ pré.

11 Bí Cómarya dyé Judaphú tahe tèthyótèthya akhěnuô, a dyahtya prèlutyätèphú dő aklwialyä tă dő Leviphú nuôtahe a o. Èthi bë lütyähtya pé ũ phú tèthyótèthya tahe o nuô. Leviphú prèlutyaphú yëtahe më atëmë yëtahe tadûrò thyaphú ũ ki htwöhhtya kayacókayatë agněnuô, èthi mëcyáto. Phunuôrò Cómarya bë nöhyakhò tapledû prèlutyä dő aruô tôprë. Prèlutyä yëtôprènuô aklwialyä tă dő Leviphú dő aklwialyä tă dítú dő Aròn a o yenuô máto. Bwídu yëtôprènuô, athyáná Melchizedè nuôhó. **12** Mëtëhérò bí ũ htulya taple hó prèlutyä aklwialyä akhěnuô, ũ bë htulya taple tuókuô tèthyótèthya tahe. **13** Byacè Jesù Krístu dő pë hé nídyé lürilükÿä yëtôprë nuôma, a hyänuôkyä hó bwídu dő arékhë nuôtahe akhälé hó. È ma Levi aklwialyä máto. Aklwialyä tă khódû dő aruô tômuô dő ū é ná Juda aklwialyä phú prèlutyätèphú tôprë më tè dő télüré akhäshyé nuô, aklwialyä yenuô, a mënó kuôú prèlutyä tèmë tôprë~ to. **14** Ü thégnë tătëcô ná pë Byacè Jesù Krístu yenuô, aklwilyä kalyä dő Juda tômuôtôcô a o. Dő nuôkhë ma, Juda aklwialyä ki htwöhhtya prèlutyätèphú tahe pă nuô, Mosè hénó tôphuô~ to.

Byacè Jesù Ma Athyáná Melchizedè

15 Bí prèlutyä dő aruôtôprë dő athyáná Melchizedè dő nuôkhë tôprë hyåtuôhó akhěnuô, ũ thégnëplö hyåtôklôhó tè dő pë hé yenuôtahe

hó. ¹⁶ Tèthyótèthya hé o ná kayă dő a htwóhtya bwídu nuô, a bë klwilyä tákalya dő tômúõmuõ tócôcô akü a hé phúnuô, tadúrò Jesü hyä htwóhó bwídu yénuô, atô phû tèthyótèthya héonuô máto. Mátôkhónuô, a htwóhtya bwídu yénuô ná a tèohtwóprè propryä shyosõ dő a htwóprè tacúprè talèkré yénuôhó. ¹⁷ Metéhérò lisásékü hé, “Në ki htwó bwídu tacúprè dő athyáná Melchizedè nuô pâ”[◊] a hé phúnuô.

¹⁸ Phúnuô akhu-akhyé, tèthyótèthya alyé yénuô, ũ dyataphäkyä è metéhérò a hécérecé rò a mècwóbé pë to. ¹⁹ Mosè a tèthyótèthya nuô a mècómètè cyá ũ tóprè- to. Manárò khönyáyé pë tèmyásű klyá athë tóbõ dő aryáklõ pâ cõ ná tèthyótèthya yénuô a o hó. Rò pë hyånuõphûhó dő Cómarya a o ná klyá athë yétóbõ ma aní hó.

²⁰ Cómarya byätä htuõhó angó ná Jesü ki htwó bwídu tacúprè pâ. Manárò bí Levi klwilyäphú tahe htwó bwídu akhënuô, a byä täkuõ angó ná èthí phúnuô tômû- to. ²¹ Manárò, Cómarya hé Jesü,

“Byacè byätähtuo ũ angó rò a hékhó pâto, rò a hé, ‘Në ki htwóhtya prélütyätèphú tacúprè pâ,’ ”[◊]

Bí Jesü htua htwó bwídu akhë, Cómarya hé lü phúnuô. ²² Tèölyangó athë dő Cómarya mehtwóhtya péhó pë dő pë ki nýbè tèpală agnë

[◊] 7:17 7:17 Li Htuthéhtya 110:4 [◊] 7:21 7:21 Li Htuthéhtya 110:4

yětômű nuô, aryá klöpä có ná tèôlyangó dő alyę nuôtômű có. Mętěhérò, Cómarya byályą htuôhō angó phúnuô akhu-akhyě, Jesü ma máhō prę dő a ki mélöbä tăte pé pę tèôlyą athéyě tômű tóprę hó.

23 Tè dő a khó pă lŭ dő aruô tōcô ma máhō bwídu dő nuôkhě tahenuô, a thyě lahyä akhu-akhyě ū prę htia dítú èthi akhälé nuô a o élă. **24** Manárò Jesü yěnuô, a ohtwöprę tacúprę akhu-akhyě, a dyétä dítú pă pręlútyä atémę yěnuô dő ū khadákŭ tóprę- to. **25** Phúnuôrò kayä dő a hyä dő Cómarya a o rò a hyånuô dítú dő Jesü a o tahenuô, Jesü ki mélwóhtekabé èthi khönyáyě tăplehyä acúcü ahtühtü có pă, mętěhérò thyaphú è ki nuô kwithézobé pé kayä phúnuô tahe agně dő Cómarya a o nuô, a bë htwöprę tacúprę.

26 Phúnuôrò, Jesü ma bwídukhulö tóprę dő a mélöbä pé lölö- pę tělo tahe. È ma a säsě, atěthū oto, athéplö mwöplithiplo. Cómarya dyakħò taphä khódû lŭ ná pręoraphú tahe, rò a dyéohó lŭ dő khälé htyalolöö tópho hó. **27** È ma athyáná bwídukhulö dő aruô nuôtahe máto. Pwönyenyě- a lo lühtya rélő nídyédû atěthū tahe htuôrò a lühtya no pé kayä dő aruô tahe atěthū tahe phúnuô máto. Bí a lühtya ané dő krusulö akhēnuô, a lühtya pré tóphuö rò a htuöplü lă tacúprę hó. **28** Bwídu tahenuô, a těthútěplá o pré lahyä tadúrò těthyótěthya yō o akhu-akhyě, ū bë dyahya èthi pré. Manárò bí Cómarya dyétăhtuö

hó tèthyótèthya yě dőkhyé anyéláhó nuô, a ólyá khòkhyépó tômú rò a byănuô tőnì angó bínuô. A byătă hó angó ná a dyahtya hó a phúprèkhü dő atèthú oto, a lóbă yëtôprè ná a ki htwöhtya bwídukhulô tacúprè hó.

8

Jesú Ma Pè Bwídukhulô Tôprè

¹ Khönyáyé, tè dő a lodulô ũ tôcô dő vă thézú nôthégnéplö thi nuôma máhó pè bwídukhulô yëtôprè hó. È ma Jesú hó. Khönyáyé a onyão dő mókhu rò a onyão dő Cómarya dő aliatakhé, aproaprya yëtôprè léonyão acóhtwó nuôtôkyé hó. ² Khönyáyé a mëhó bwídukhulôyé atèmë, rò a më hó dő tèkhälé sásé tôpho akû hó. Léthûdu sásé málakô yënuô ũ më ná prèlukayá atakhu máto. Byacè isóhtyaní ná ané nýdûcô.

³ Bwídukhulô pwö~ tôprè nuô, ũ dyahya è ná a bë lütyätè htuôrò a bë lütyähtya ná tèphútèlyé tahe dő Cómarya a o. Phúnuôrò, pè bwídu dő adulô yëtôprènuô, a bë lütyähtya kuô tè tôcôcô. ⁴ Manárò Jesú dő a htwô bwídukhulô yëtôprènuô, bí a opă bí hekhuyé akhé, bwídu dő a bëlübëtyähtya phú tèthyótèthya onuô, a yô odûhó akhu-akhyé, a htwöñí kuô ũ bwídu to. ⁵ Léthûdu sásé dő prèlutyätèphú tahe nuõmë nýdyé lû dő heku yëtômë nuôma, a myá byábûkuô Cómarya a tèlühôdu málakô dő mókhu nuôtômë

pré. Léthûdu yétômě nuô a málakō máto, mápré dő mókhu a málakō nuôtômě a zăzozăkí pré. Mëtëhérò, bí Cómarya nöisóhtya Mosè léthûdu dő hekhuyé akhenuô, a hé lü, “Krwomé byábű tăteryá thyákuôlô phú ũ dyéluô htuôhó nè mókhu télühödu azăzo dő sokhukhě nuôní,”[◇] Cómarya hé lü phúnuô. ⁶ Jesù mëtè phú bwídu tóprënuô, aryá klöpă có ná prëlütyätëphú dő hekhu yëtahe mënuô có. Phúnuôhó, Cómarya a tëolya athë dő Jesù phyéhyäní yënuôma aryáklö pă có ná tëolya alye yënuô có. Tëolya athë yënuô, a tate thélëhtyaní tëolya dő aryáklö tahe alo.

⁷ Tëolya ré nuôtôm nuô, a ki l b h  h r  p  lo p  t olya ano y t m  ki hy nu  pl taple p  l  kh l to h . ⁸ Manárò Cómarya dya t th  d o akay  tahe alo r  a hé,

“Shu kh  d o v  ki m  t olya ath  n  Israelphú tahe b b , Judaphú tahe b b  a ki hy tu p , ” a hé phúnuô.

⁹ “B  v  cwihte  th  n  v  takhu r  v   htek   th  phy ph  d  Egypt k  akh nu , v   olya htu h  v ng  n   th nu  a o man r  t olya kh ny y nu , a kh d u n  nu .  th  c n  v  t olya y nu  to akhu-akhy , v  tar  cu kh ky  v m th  n   th  h , Byac  héph nu .

[◇] **8:5** 8:5 Li Htek  25:40

10 Phúnuôrò, Byacè hé ná tèôlyä athĕ dő vă ki
őlyä ná Israelphú thi tahenuô, vă ki hé
èthi phúyé pă, vă ki sunuǒ vă tèthyótèthya
tahe dő èthi athéplò tètanę akŭ pă. Vă ki
rámáradyão vă tèthyótèthya tahe dő èthi
théplökü pă. Vă ki htwō èthi a Cómarya pă
rò èthi ki htwō vákayä pă.

11 Bínuôakhĕ pănuô, èthi amyécôphú thyálü tahe
bèbè, apuôavyáklĕ tahe bèbè, a lopă ū
ithyóithya èthi, 'Thégně lahyä Byacè ní-'
phúnuô pătohó. Mëtëhérò cáhtya dő ū
tanę patilō lŭ tóprę tuôdő ū tanedulō lŭ
tóprènuô, a ki thégně lóhó vă pă.

12 Vă ki thézòní èthi pă rò vă ki plwókyä ló èthi
atémümyáricyä tahe pă rò vă ki sötapäkyä
ló èthi tèthú tahe pă."[◇]

13 Cómarya hé ná yĕ ma tèôlyä athĕ tōcôhó
akhu-akhyé, a nöhtwöhtyakyä tèôlyä alyę yĕnuô
ná a lo pătohó. Alyę-alwō hó, ū lopă lŭ tohó, rò
nyëtyato păma, a ki lamëkyä hó.

9

Tèôlyä Alyę

1 Khönyárò tèôlyä aré tômŭ dő Cómarya
őlyäkyä akayä tahenuô, a o ná a tècóbucóbĕ a
tèthyótèthya léklölékhyä tahe ná lécóbĕ léthûdu
säsë dő prëlu kayä isóhtya ènuô tômë **2** Léthûdu

[◇] **8:12** 8:12 Jeremia 31:31-34

yěnuô a o nyětó. Aré tôtónuô ũ dya-o ná mikoré tôkhu, dřé htyalô tôkhu ná khomu sasé dô ũ dyahtya o lú dô dřé htyalôkhu tahe. Yětótó nuôma ũ é ná tèsasé khälé. ³ Léthûdu a kadákù lénuô yěnuô ũ cõ tâtýbí ná iké tôba. Iké opä tôba dô ũ cõbí tâtýkyä dô nyé tôtó dô ũ é ná tèkhälé saselô yěnuô tôtó. ⁴ Khälé yětótó akunuô, télüréhtë dô ũ lésúúhtya ná tenuomúnuôsü tahenuô a o tôkhu, htuôrò tèölyä tösasé dô ũ lobi lú ná hté nuô a o tômë. Dô tøyé akunuô, ũ dyanuô ná thöbyaphú tômë rò ũ sunuô ná khomumâna, ná Aròn ihyábö dô ale dyacéhtya nuotôbö, ná témekyángö amushye a tèölyä lóba nuô nyeba. ⁵ Dô tösaséyé akhunuô, ũ byáo mokhu tanéphú dô ũ é ná cherubim aplya takhøyé nyepre o rò a huôbítä adá dô tösasé akhudó dô Cómarya léplwökyä ũ tethú yé alounuô. Lédonyaplö pé thi nuô a o é- lăpă akhu-akhyé, khonyárò hépwöhédwö ló pé thi to.

⁶ Bí ū taritaryă dya tătătăbè htuôlôhô tèyé-tahe dő akhälé ná akhälé akhënuô, pwönyenyé-bwídu tahe nuǒ dő léthûdukü arélô tôtó rò a nuǒmë lahyă a tèphyétëmë. ⁷ Manárò dő tèsasé-löyüé tôtó akünuô, a nuǒní prétú bwídukhulô nuôtôprë pré. Tônanuô a nuôpré tóphuô rò a bë phyénuǒní thwi dő a ki lühtya nídyédû atèthú agnë yënuô, ná kayă dő a tanë tuôto rò a

mę̄thú tătyá tahe atēthú agně. ⁸ Dő tèyě akhu-
akhyé Thé Sásě Byacè dyéluō pé pè, ki ū nőe
nídyé tadūpă léthûdu alyę yětômě hérò klyálénuō
dő léthû málakō yětômě akunuô, a lümö hító.
⁹ Tèyetahe ma a thézú dyéluōkhohó pè témátèdyá
dő pè htükhe khönyákhe yětahe hó. A thézú
züluōhó pè ná télütetyá yětahe ná tephútelyę
dő ū lühtya è yětahenuô, a mę mwɔpliphuocyá
pé prè hyă cóbucóbéhtya tèyě tahe athéplò to.
¹⁰ Télütetyá yětahenuô, a tate théléhtyaní pré
técóbucóbé a léklölékhya tahe dő a hé ná yěma
ení, yěma ɔní to, tōbè siplisiplé né phuyě phunuô,
a hé yěnuôtahe hó. Tèthyótèthya yěnuôma dő
néklö pházye tōkyě, prèlukayă bë krwomę tuđdő
Cómarya mę̄taple pé èthi klyá athé tōbō.

Tèőlyă Athé

¹¹ Manárò khönyáyě Krístu hyă htwöhó phú
prèlutyá khukló dő aduló ū tōprè nuôhó. A
phyéhyäní pé pè tètwótèryá dő a o ná pè
khönyáyě tahe hó. A cuõnuō htuôhó dő léthûdu
dő adukló, a lōbäkló ná kayă mënou tómě akuhó.
Léthûdu yěnuô, kayă isó ná atakhu tōprè- máto,
ū byályă lü mätoto, a o dő hekhu yěnuô mätoto.
¹² Bí a cuõnuō lütyähtyatè dő tèkhälé
sásě lōy yětötó akhenuô, a phyénuöní pé tahe
athwi, púphě tahe athwi nuômáto. A ki nuō lü-
tyähtyatè agnenuô, a phyénuō nídyédû ná athwi

akhu-akhyě, a hyănuō pré tóphuō rò ahtuōaplú lăhō, rò a mĕlwóhtekä pè tacúprè hō. **13** Dő pè tèthyótèthya alyeyě akunuô, pé tahe ná púphělō tahe athwi yě ná púphú dő ū sūš htwölō lū ná kóphè yëtahenuô, ū bë pruō ná kayă dő a taprómümyáví ná tècóbucóbě aléklō yënuô tóprè alo, mëtěhérò thyaphú anéklō ki mwöplithiplo dő aklō tókyě agnënuôrò, èthi mëmwöpli lū phunuô. **14** Phunuôrò, tanę myámō lahyă Krístu athwi yënuô, a ki më mwöpli bëphuôklolō cō pè ná tèyëtahe pă cō. Dő Cómarya a Thé Sásë ohtwöprè tacúprè akhu-akhyě, Krístu lühtyahó anéklō dő atèthú o tóco- to yě dő Cómarya a o hō. Thyaphú pè ki mëpë Cómarya dő a htwöprè yëtôprè atëmë agnënuô, Krístu ki siplikyă pè thëplò yëtahe ná pè témë dő abwiataryě okuǒu to yëtahe ná athwi pă.

15 Dő tèritèkyă yě akhu-akhyě, tèsori tacúprè dő Cómarya ólyakyă pè htuôhó kayă dő a è lū tahe ki nïbèpă agnënuô, Krístu phyéhyäní pè hō Cómarya akayă tahe tèolya, athé yëtôcô dő Cómarya a o hō. Thyaphú Krístu ki ihtakä rò plwöhte pală cuôkyă kayă o dő tèolya alye alé nuôtahe agnënuô, a bë khyáthyékyă athé. Dő a khyáthyě athé akhu-akhyě, èthi nïbè békûohó ucëtazě, a tèsorisobü tacúprè dő Cómarya ólya htuôhó yëtahenuô hō.

16 Hékuôré li tôba dő kayă tóprëprë ki răokyă

ná kayă yětôprè ki bènì kayāthyé nuôtôprè a ucětazé hénuôma, thyaphú a ki níbè ucětazé yěnuô, a bè dyéluô ná kayă räkyă liyé tôprè ma a bè thyé htuôhó, phunuô. ¹⁷ Kayă dő a räkyă lithyé yětôba tôprènuô, a ki ohtwöprè pâpré hérò, liyětôba mēcyá tôcô~ to. Manárò shyé~ a thyé htuôhó pâma túrò kayă nuôtôprè phyéní no kayāthyé nuôtôprè a ucětazé pré. ¹⁸ Phunuô akhu-akhyé, thyaphú tèolyá aré nuôtômű ki cáhyla mëtè agněnuô, a lo tèphútèlyé dő ũ lühtya lü yěnuô athwi. ¹⁹ Bí Mosè héluô pé htuôlöhó kayă pwö~ tôprè ná lõ-Cómarya mekyă a tèthyótèthya tahe akhěnuô, a phyé púphú tahe athwi ná pé tahe athwi rò a kluô silyătő ná htyé, htuôrò a phyé thímísûli rò a boma ná thòphyá dő ũ é ná hyssóphyaphú yětôphyá akhyé rò a tasí ná li dő ũ rão ná Cómarya a tèthyótèthya a tèmekyángóyé tôba, htuôto a tasíní lõ ná kayă pwö~ tôprè. ²⁰ Mosè hé kayă tahe, “Thwi yěnuôma a mëklòmëma hó Cómarya tèolyá dő Cómarya mekyă dő thi ki krwömëkuô agně nuôhó”[✳] a hé èthí phunuô. ²¹ Htuôrò léthûdu sásé yětômé ná lõ tãmuôtâtè dő ũ nõe è ná tècóbucóbë agně tahenuô, a tasí kuô lõ ná thwi phunuônuô. ²² Ki hé tât ~ ma, tèthyótèthya hé, tât  dő ũ nõe è ná tècóbucóbë agně tahenuô, ũ bè mémwöpli lü ná thwi nuô a phû kíré lõ c  pwötôcô. Thwi ki htwít  to nuô, Cómarya

[✳] 9:20 9:20 Li Htek  24:8

plwōkyābē tēthú tōcô~ to.

*Krístu Lühtya Ané Khukhyě Cómarya Plwōkyā
Tēthú*

²³ Léthûdu sásyé ná tāmuōtätè dō ū nōe è ná tēcōbucóbē agnē tahenuô, ū mē byábûkuô mókhuyé a tāmuōtätè tahe pré. Tāmuōtätè odō akū pwō~ tōcô nuô ū bē mē mwöpli lō è ná tēphútelye athwi phúnuô. Manárò mókhu atätè málakō tahenuô, ū ki mē mwöpli è ná tēlúhtya dō aryálō klöpä có ná tēphútelye athwiyé nuô có.

²⁴ Mëtëhérò léthûdu sásé dō ū mē ná kayă takhu rò ū myábû mëkuô pré amuôklö málakō yëtômë akû nuô, Krístu cuônuô bínuô máto. A cuônuô níndû dō mókhu rò khönyáyé a kwíthézò pé pë dō Cómarya anyehyä. ²⁵ Bwidukhulö yëtôprënuô, a bë phyéní tēphútelye athwi rò a nuô dō têkhälé sásëlö nuôtôtó pwönana~ có tadûrò Krístu yënuô a nuô lühtya ané tóphuô htuô tóphuô phúnuô máto. ²⁶ Ki Krístu lonuô tamömö kuô phúnuô kihérò, a tòbè khyáthyé tamömö kuô athé dō hekhu htwöhylalú akhë pă có kökö. A lo khyáthyé phúnuôto. Khönyáyé bí hekhu kíré phû~ tadûhó akhenuô, a hyă khyáthyé pré tóphuô rò a htuôplú lähó. Dô a lühtyaní anéklö ná anéyé akhu-akhyé, a phyécuô taphäkyä prëlu kayă tahe atëthú tahe hó. ²⁷ Kayă pwō~ tóprë bë thyé pré tóphuôpré. Rò a thyëhtuô pănuô, Cómarya ki cirya èthí pă.

²⁸ Phúnuôhó thyáphú Krístu ki phyécuô taphäkyă lő kayă épře atěthú tahenuô rò a khyáthyé pré tóphuô pré. A hyă khyéthyá pă tadúrò a ki hyă phyécuô taphäkyă pé pè těthú pănuô máto. A ki hyă mélwóhtekă kayă dő a opómyásű lŭ nuôtahe pă pré.

10

¹ Khönyáyé pè thégněplő hó ná těthyótěthya dő Mosè dyakyă yěnuôma mápré tězăzo těmátědyă tōcôpré. Těamálakă dő těthyótěthya thézű zăluô yěnuôma máhó lő~ tětwótěryá dő a hyă dítû dő Krístu a o yětahenuô hó. Těthyótěthya yěnuô a hé, pwónana~ tōbè lühtya těphútělyé yě akhu-akhyé, mělőměbáhtya cyá pé prělu kayă to. ² Tělúhtya těphútělyé yěnuô, a ki měmwöpli kayă dő a cóběhtya Cómarya tahe atěthú tóphuô pré rò a htuôplú lăhó kihérò, èthi tō tanę nídyé kuǒ pă ané ná atěthú o pă to hó kökö. Kihéphúnuô rò èthi tō okuôkyákű lő a tělútyähhtya nuôtahe kökö. ³ Manárò èthi atělútyähhtya yětahenuô, pwónana~ a dyé thénéhtyabè khyé èthi ná a těthúo phúnuô pré. ⁴ Mětěhérò púphěló athwi, pé athwi yětahenuô a phyé taphäkyă cyá těthú taki~ to.

⁵ Phúnuô akhu-akhyé bí Krístu hyälyă dő hekhuyé akhenuô, a hé Cómarya,

“Ülútyähhtya pé ně těphútělyé thítaha ná tělútětyă thi tahenuô, ně thézű to. Manárò ně tarí-

taryă onehó vă nékló dő vă ki bè lühtya è agněhó.

6 Ū súš lühtya s̄iduō có tephútelye tahe dő télū rēkhu bēbè, tēplwōkyā tēthú a tēlütetyā yē bēbè, nè théplò okuôtoto.

7 Phúnuôrò, vă hé, ‘Phú ū rǎo vârivâkyă dő lisasé akunuô, vă hé Cómarya, vă o pré, Kō-Cómarya, thyaphú vă ki hyă mē pé nè phú nè thézú nōmē vă nuôtahe agnenuôrò, vă hyâtuôhó,’⁷ Krístu hé Cómarya phúnuô.

8 Byacè Krístu héré, “Lütyâhtya tephútelye yē bēbè, lütyâhtya thòthè vêphō tahe bēbè, súš lütyâhtya tephútelye tahe bēbè, lütyâhtya télū dő a ki plwōkyă pē tēthú tahenuô bēbè nè théplòoto,” (Èthí lühtya tēlütetyā yétahe phú Mosè a tēthyótethya onuô tadûrò Byacè Krístu hé kuôdû phúnuô.) **9** Phúnuôrò a hé pō khyéthyá, “Thyaphú vă ki hyă mepé nè phú nè tēthézú o nuôrò, myámō- vă hyâtuôhó,” a hé khyéthyá phúnuô. Phúnuôrò Cómarya dya taphâkyă tēlütetyā dő alye-alwō nuôtahe ná télütyâhtya tephútelye dő alye-alwō yétahe rò a htulya taplekhókyă ná klyá dő athé tóbö. **10** Jesú Krístu yō mepé phú Cómarya a tēthézú onuô, htuôto dő a lühtya anékló tóphuôpré rò a htuôplú lâhó akhu-akhyé, a mē sásé hó pē.

⁷ **10:7** 10:7 Li Htuthéhtya 40:6-8

11 Bwídu pwō̄- tōprē nuô, a bè ihtò mē tècōbucóbē a léklolékhya tahe pwōnyenyē- cō. Khälélē- èthi bè lütyähtya tōphuôhtuô tōphuô. Tèlütètyä yëtahenuô a phyé taphäkyä cyá kayä tèthú tōcō- to. **12** Manárò Krístu lühtya pé pè tèthú agnë yëtahenuô, a lühtya tōphuôprē rò a htuô plúlă tacúprē hó. Rò a ką onyão hó dő Cómarya atakhu cóhtwó tókyé hó. **13** Khönyárò Jesù ki opó tuô shyé- Cómarya pýma pé hó lǔ kayä dő a théhte lǔ nuôtahe* pă, rò a ki dya-o péhó lǔ dő akhäduô lézí alé nuô pă. **14** Dő Krístu lühtya pré ané tóphuô akhu-akhyé, kayä dő è mémwöpli htuôhó èthi tèthú tahenuô, a mécómëtë hó èthi tacúprē hó.

15 Pè thégnë ná tèhébè ngó yëtômñnuô atô pré. Mëtëhérò, dő lisásë akunuô, Thé Sásë Byacè hé thyákuôdû phúnuô, rò a hé,

16 “Yëma tèôlyä athé dő vă ki hébè taple ná vákayä tahe shyé- nopă agnë yënuô hó, Byacè hé phúnuô. Vă ki sunuô vă tèthyótèthya dő èthi athéplökü pă, rò vă ki rámárädyä o tèthyótèthya yënuô dő èthi athéplò a tètanë alö pă.”[☆]

17 Htuôrò a hé pó,

“Vă ki sötapäkyä lō èthi tèthú nuôtahe pă, ná tèmûmyáricyá dő èthi më nuôtahe pă.”[☆]

* **10:13** 10:13 Angólasá thyáná “khura” pè hé nuôhó ☆ **10:16**
10:16 Jeremia 31:33 ☆ **10:17** 10:17 Jeremia 31:34

18 Phúnuôrò khönyáyé Cómarya plwókyahó tèthú yétahe akhu-akhyé, lühtya tèlütètyá dő a ki plwókyá pè tèthú tahenuô a lo pătohó.

Zúe Plehyá Tadûný Cómarya

19 Phúnuôrò, vă puôvyá thi~. Dő Jesű athwi akhu-akhyé, pè hyănuô ná tèthéplò khûhă dő tèkhälé sásé lõú yëtôpho ma aní hó. **20** Byacè Jesű khyáthyé athé dő pëgné akhu-akhyé, è bámō pè hó pëklyá athé dő a dyé pè théhtwöprë yëtôbõ. Klyá yëtôbõnuô, a cuônuoplú talwó béhó ná ũ cõtătû ikë badu dő a máhó Krístu anékló yëtôbanuô hó rò a cuôtuôhó dő Cómarya a o hó. **21** Prëlütyá khukló dő adulõú rò a myákhwèný Cómarya ahi yëtôprënuô, pè níbèhó è hó. **22** Phúnuôrò pè hyäphû lahyá dő Cómarya a o pó~. Pè ki hyä ná pè théplò dő acóate, ná pè tèzû dő atăate yétahe pó~. Mëtëherò, pè théplò a tètanë mûmyáyé, thyaphú a ki mwôpliñthiþlo agnenuô, ũ siplikyá htuõhó pè ná Krístu athwi hó. Htuõto pènèkló yënuô, ũ sipli htuõhó ná htyésé yënuôhó. **23** Pè ki pûma níryádyé pè tèmyásû dő pè hé pé htuõhó ũ yënuôtahe pó~, mëtëherò pè thégné ná Cómarya nuô acó ná a tèólya rò a mephú a hénuô pwõ~ tóphuõ có. **24** Pè tèmo nídyé lü tóprë ná tóprë yë, thyaphú a ki o éhtya ná o éhtya rò, thyaphú pè ki mëtè dő aryá tahe agnenuô, pè ki tanë pékuõ ũ dő pè ki dyéhëdyére

nídyé lǔ tōprè ná tōprè phútě ari-akyă yětahenuô pré pó~. ²⁵ Kayă tahehe nuô, a vĭkyă t c b  t r l l  tahe, man r l  p  r , v ky  ku  t    p  l kl  c b  t l l y  ph   th  nu tahe v ky  nu  t m  n . M t kh nu , p  ki dy h dy re r l  t pr  n  t pr  p . Byac  k r  hy khy  m ny m th  y nu  a ph h tyah  akhu-akhy , p  l  dy h dy re shyokl  n dy  kl l  p  c  l  t pr  n  t pr  p .

²⁶ P  n b  htu h  t m t c  a t th khuth gn  r  p  ki m  tak  plehy  tad p  t th  kih r  t l t ty  d  a ki pl w ky  p  t th  agn nu  a o p  to. ²⁷ A oky  pr t  t c  d  p  ki op opr  Cómarya a t c rya n  miky  raht du d  a ki  thy ky  l ~ kay  d  a théhte Cómarya y tahenu  p . ²⁸ M ~ nukh nu  kay  d  a m th  Mos  a t thy t th a t pr pr  nu , kay  th gn  kim tor  th th u  ki z lu b  m l k  l  t th  h nu ,   b  m  thy ky  l , r    b  th z  n  l  t pr ~ to. ²⁹ Ph nu r  th  tan  my m  kay  d  a h  takhw t k  Cómarya aph kh  y tahe, r  a v ky  l  tahenu , Cómarya ki c rya cy kl ny   th  p . Htu r  Krístu khy thy  ath  r  a dy  htw ht a h  Cómarya a t oly  ath  y nu h  r  Krístu s pl ky  h  p  n  athwi h . Ph nu r  kay  d  a d a ng d up r du ku  Krístu athwi to tahenu , Cómarya ki c rya cy kl   th  p . Htu to kay  y tahenu  a h  m my r icy  Th  S s  By-

acè dő a dyé èthi tèbwítètaryé yětôprè akhu-akhyé, Cómarya ki ciryacyé klölo cò èthi ná kayá dő a měthú Mosè a tèthyótèthya nuôtahe pă.

³⁰ Metéhérò, pè thégnédû hó ná Cómarya hé, “Vá melyé kákhyésû èthi pă. Vá ki dyélyé kákhyésû èthi phú èthi měthú htuôhó nuôtahe pă,”[†] htuôrò a hé kuô pó, “Byacè ki carya nídyédû akayá pă,” a hé phúnuô.[‡] ³¹ Kayá dő a tătő dő Cómarya dő a htwöprè yětôprè tècarya aklé tóprèprènuô, a tarothé théisé nyacó.

³² Tanéhtya tuôjbè khyéthyá lahyá mú- nukhè bí thi níbè htuôthémopă pré Cómarya atèlì akhènuô, thi myáhtyebè élâ tècyëtècû tadûrò thi khyáthéplòhtübé lahyá pré. ³³ Tôphuôphuô nuô ũ më takhwótakè thi, ũ mëcyëmecû thi dő kayá tóplutôphè anyéhyá, tôphuôphuônuô thi cuô mëcwómëkô tópékûo kayá dő ũ mëcyëmecû èthi phúnuô tahe. ³⁴ Thi thézòný kayá dő ũ dót  lú dő htökû nuôtahe. Ũ péepéo pûphe cuôkyá lô thi tămuôtât  cò tadûrò, thi dya thékr  lahyá pré thi théplò, mëtéhérò thi thégné ná thi tămuôtât  dő aryákl  r  a okl ma tac pr  y nuô a o él p  d  mókhu akhu-akhyé, thi thékr th l  lahyá pré,

³⁵ Phúnuôrò dyashyo lahyá thi thépl . Thi ki níb  t men khw k  d  adu-az  tahe p . ³⁶ Thyaphú thi ki m t  ph  Cómarya théz  n m 

[†] **10:30** 10:30 Li Dôny  32:35 [‡] **10:30** 10:30 Li Dôny  32:36

thi nuô, htuôrò thyaphú thi ki níbè a tèolyá dô
a ólyá htuôhó thi tahe agnenuô, thi békhyáthé-
plòhtú lahyá. ³⁷ Metehérò, lisásékú hé,
“Nyetyato pānuô, prè dô a kíré hyayé tóprè ki
hyále pă, a mèkhómézö păto.

³⁸ Vă kayacókayaté thi tahenuô, dô a züenyáe
vă akhu-akhyé, a ki htwóprè lahyá pă.
Manárò kayá dô a cuô taphákhoxyá ná vă
tahenuô, atō vă théplò to,”[✉] lisásékú hé
phúnuô.

³⁹ Pè ma kayá dô a cuô taphákhoxyá tahe, rò a
cuôtuô dô tèpyétékyá pă nuôtahe máto. Pè ma
kayá dô a züe tè tahe rò a ki níbè témelwóhteká
pă tahe hó.

11

Tèzú

¹ Tèzú angólasá ma tè dô pè myású lú tahenuô,
pè züe klòma nídûhó ná pè ki níbè hó. Htuôto
tèzú angólasá ma tèdô pè myáhtyecyá híto
tahenuô, pè züe klòma tadû nípă ná pè ki níbè
pānuôhó. ² Cómarya htuthéní kayá mú- nukhé
tahe ma mágdô a o lahyá ná tèzútènyá phúyenuô
hó.

³ Dô tèzú akhu-akhyé pè thégné ná Cómarya
byátă mólë akrûakrò ná angó pré. Phúnuôrò tè

[✉] **10:38** 10:38 Habaku 2:3-4

dő pè myáhtyecyá khönyákhé yětahe nuôma a o
dő tèdő pè myáhtye cyáto tahe a o hyă pré.

⁴ Dő tèzű akhu-akhyé, Abélè lühtya Cómarya nuô aryáklö ná Caino atèlú. Cómarya phyésû Abélè a télütyáhtya. Phúnuôrò, dő Abélè atèzű akhu-akhyérò, Cómarya dyahó lü phú kayáçokayätë tóprè nuôhó. Dő Abélè atèzű khukhyé, a thyé htuôhó tadûrò a hébèpä pè ná atèzű ari-akyá.

⁵ Enoch yěnuô bëbè, dő atèzű akhu-akhyé, a sítôbènó kuǒu ná tèthyé to, Cómarya ékä kahtya htwöprè lü dő mókhu. Cómarya ékä mékyá lü akhu-akhyé, ũ myáhtyecyá pă lü to. Mëtêhérò bí Cómarya ékä kahtya tyahí Enoch to akhenuô, è ma kayá dő a mëtö Cómarya athéplò tóprè, lisásékü héphúnuô. ⁶ Tèzű ki oto nuô, tóprè~ ma ũ mëtobé Cómarya athéplò to, mëtêhérò, lõ~ kayá dő a hyă dő Cómarya a o tahenuô, a bë zûe ná Cómarya nuô a ohtwöprè rò kayá dő a théplòshyo myápü lü tahenuô a bë zûe ná Cómarya ki dyé èthi téméníkhwókè pă phúnuô.

⁷ Dő Noah atèzű akhu-akhyé, Cómarya dyérò one lü tèdő a myáhtye thégné híto dő a ki htwöhhtya shyé~ nopă nuôtahe. A bezûbenyá Cómarya, a nídă lüngó rò a isóhtya thòklyedu dő a ki mélwóhtekä ná a hiphúphyäphú agnë tóbè. Dő Noah tèzű akhu-akhyé, a dyéluô ná Cómarya

[◊] 11:5 11:5 Hekhuhtwölú 5:24

ki cirya prèlu hekhuphú tahe pă. Rò dő atèzú khukhyé, Cómarya dyahó è phú kayáçókayaté tóprè hó.

⁸ Bí Cómarya é Abraham rò a nõhtecuô lü dő kétöké dő a ki dyé ná lü pă akhěnuô, a tō htecuô tō bíté tóphonuô a thégně to tadúrò dő atèzú akhu-akhyé a nída rò a htecuô. ⁹ Dő tèzú akhu-akhyé a cuôo dő ūruôhtyé ūruôké dő Cómarya ólyä hó ná a ki dyé lü nuôtôba. A cuôo thyáná myécôruôphú tóprè rò a cuôo isóní aléthû dő aděuô nídyé ná iké tahe rò a cuôo pré dő léthûkû. Rò a phúprèkhû Isaac ná alyę Jacob dő a níbè thyákuô tèolyä dő Cómarya a o yě thégněnuô, a isoo thyákuô dû aléthû bínuônuô. ¹⁰ Abraham më phú Cómarya hé lü nuô, mëtěherò a opó myásúní vî dő akhăshyé klöma tacúprè yěnuô tóvî. Vî yětôvînuô, Cómarya taritaryä one htuôhó rò a isóhtya níhtuôdû hó ná ané.

¹¹ Abraham muôpré lähó, htuôto amě Sara ma a sôphúphú tadúrò dő atèzú akhu-akhyé, aphú obépă rò a htwöhthyabépă phě tóprè. A züe ná Cómarya nuô acó ná a tèolyä. ¹² Abraham muôpré kíré thyécóhó tadúrò dő è tóprèpré rò aphúalyę tahenuô a oróoé thyácóná sè dő mólë, a oplu-ophè thyácóná lótamámû dő htyědutavä htû dő ū dyálö pé cyápă cō to nuôtahecó.

¹³ Lő~ kayă dő Cómarya ólyä dő a ki dyé lü

yětahenuô a zűe tadûný Cómarya tuő có bí a thyě lahyă nuôtônyě có. Tè dő Cómarya ólyąkyă lŭ dő a ki dyé èthi yětahenuô, a níbè híto, tadûrò èthi myáhtye one ré nyę~ lăhó rò a thékrű phyésû one réhó tèólyą yětahe hó. Èthi ólyą lahyă ná èthi ma a cuő htwö sîpré dő ühtyěüké pré, rò èthi hyă okuõlákuő bí hekhuyě taplötaplyáphú pré, a hé lahyă phúnuô. **14** Kayă dő a hé lahyă phúyě tahenuô a dyéluő lálicóhó ná èthi myápű nídyé lahyă dûhó ahtyěké nídû hó. **15** VY dő Abraham ná kayă yětahe htecuôkyă yěnuô, èthi tanę ná vY málakō dő èthigně máto. Mëtëhérò, ki a málakō hénuô, èthi kanuôkhyě nuôma aní nyă pré. **16** Manárò èthi myásű nethuô nyacó mókhu htyěké dő a moklò yěnuô tôba. Phúnuôrò èthi é Cómarya ná èthi Cómarya nuô, Cómarya thétarëto. Dő Cómarya taritaryă one péhó èthi vÿyě akhu-akhyě, a dyéluő hó ná èthi tahe ki é Cómarya ná èthi Cómarya nuô a thétarë lahyă to.

17 Bí Cómarya mëmyá Abraham akhënuô, dő atèzű akhu-akhyě a lühtya aphúkhü Isaac. È níbè Cómarya a tèólyą tadûrò a o taritaryă one dő a ki lütyähtya aphúkhü dő a otú tóprę~ tuő yěnuô tóprę. **18** Cómarya héco lű, “Vă ólyą ná nèklwïnèlyă tahenuô a ki hyätă dítú dő Isaac a o pă.”[▫] Tadûrò Abraham o taritaryă dő a ki

[▫] **11:18** 11:18 Li Htuthéhtya 21:12

lăhtya aphúkhŭ dő a o pré tōprè~ tuǒ yěnuô tōprè. ¹⁹ Abraham tanę htuǒhó ná Cómarya ki měhtwōprè kákhyě bényǎ pré Isaac phúnuô. Ki hé tătă ma a thyáhó ná a níbè kákhyě aphúkhuyě dő tēthyě akŭ hó, mětěhérò Cómarya ki hé tătű lǔ to hěnuô, a ki měthyě mányǎ pré aphúkhŭ pré.

²⁰ Dő tēzű akhu-akhyérò, Isaac sōri one aphú Jacob ná Esau ná tèsori dő a ki níbè dőkhyě pă tahe.

²¹ Dő tēzű akhu-akhyérò, bí Jacob kíré phûthyě hó akhěnuô, a sōri onekyäré alyę máhó Joseph aphú thégně. A púma taterě pré a ihtyábökhyě pré rò a cóběhtya Cómarya. [☆]

²² Dő tēzű akhu-akhyérò, bí Joseph kíré thyě akhěnuô, a hékyă ná shyé~ nopă nuô, Israelphú tahe ki htekakyă bí Egypt kékü yěnuô pă. Rò a mekyă angó ná shyé~ thi htekahó pănuô, phyékani lahyă väkrwí päní~, a hékyă phúnuô.

²³ Dő tēzű akhu-akhyérò, bí Mosè opacělyah-tuǒ akhěnuô, amuđaphě myáhtye ná pacěphú yětōprènuô, atwó thétacá khódû akhu-akhyě, èthi beuő nídyé lǔ thuǒlě. Khwí hétă có angó ná a ki měthyě lő Judaphú a phúprèkhŭ pacěphú tahe pă tadûrò èthi théisé pă có khwí a těhébè tăngó yěnuô to.

²⁴ Dő tēzű akhu-akhyérò, bí Mosè phúthè duhtya akhěnuô, ũ é có lǔ ná Khwí Pharao

[☆] **11:21** 11:21 Hekhuhtwölu 47:31

aphúprèmò aphúkhǔ córò, a nő é ũ phúnuô tóprè~ to. ²⁵ Mosè dyalyā athéplò, phû~ ná a kíré lû témø taplötaplyáphú dő a ki dyé htwöhtya tèthú yěnuô, a ki khyátôkuô tècyëtècû ná Cómarya akayä tahenuôma, a moklô pâ cō a thézû phúnuô. ²⁶ Mosè dyalyā hó athéplò, khyábè tèpacyéishyé dő Krístu agněnuô, angudupriðu klöpä cō ná Egypt kék a tèduzâhtyathé tahe cō, mëtähérò a opomyásû ná Cómarya ki dyé lû a tèmeníkhwókè shyé~ nopă. ²⁷ Dő tèzû akhu-akhyérò, a htecuô dő Egypt kékû. Khwí théplödu cō lû tadûrò a théisë to. Mëtähérò a myáhtyehó Cómarya dő ũ myáhtyecyá lû to yëtôprè akhu-akhyé, a khyáthéplöhtû plehyä lăpó cō. ²⁸ Dő tèzû akhu-akhyérò, a më-ohtya pé ũ pwë dő ũ é ná tècuõtalwópwë. Thyáphú tanéphú dő a mëthyé phúvyápréyé ki hyä mëthyé tă Israelphú vyápré tahe támé nuô, a nő plólô ũ thímíthwi dő kadălo.

²⁹ Dő tèzû akhu-akhyérò, Israelphú tahe kakanuô cuõtalwóbékyä Htyélidutavä yëtôò dő a thyácóná klyá cuô dő khölökhukrä yěnuô cō. Manárò bí Egyptphú tahe krwönuô kuô akhënuô, èthí lacû thyékyä loplí cō.

³⁰ Dő tèzû akhu-akhyérò, bí Israelphú tahe cuô tavä htuõhõ vï Jeriko thuõthyótônyé akhënuô, vï yhtyalô latapròkyä.

³¹ Dő vï Jeriko akunuô, himyaphèmuô dő amwi

ná Rahab otôprè. A yō zűe Cómarya akhu-akhyě, bí ū měthyě kayă dő a zűe Cómarya to tahe akhenuô, ū měthyě tuőkuő lǔ to. Mětěhérò a yō émosû Israelphú dő a nuǒ htúmyá kébínuô tōké akū nuôtahe dő ahikú akhu-akhyě, ū měthyě tuő lǔ to.

³² Vǎ lo héluő pé pó thǐ matě? Vǎ ki héluő pé pó thǐ ná Gideon, Barak, Samsone, Jephtha, Davi, Samuelè ná prèpro tahe ari-akyă hérò ashooakhě o pǎ to. ³³ Dő tězű akhu-akhyérò, èthi yětahenuô, a sápé htyéké tahe. Èthi pôtè cōcótetę rò a níbè tě dő Cómarya ólyą èthi nuôtahe. A mepé lahyă ăyăthi rò ăyăthi tahenuô a ą èthi to. ³⁴ Èthi mepibé lahyă mikyă rahtödu tahe. Èthi siplébé lahyă ná ū súthyě èthi ná dihtónékuő tahe. Èthi hěcérecé pré tadúrò èthi htwóhtya kayă dő ashyo-asō nyacó tahe. Èthi níbè tětaryeshyoső dő těsátěpă agně rò a mepékyă htyeroô kéklophú dő a théhtethéhă èthi tahe. ³⁵ Dő tězű akhu-akhyě, prémò tahehenuô, aklwialyă tahe thyě htuôhó tadúrò a níbè kąkhyě khyéthyá èthi dő těthyě akū. Prězűetěphú tahehenuô, ū měcyemecû èthi. Ü hé èthi ná èthi ki výkyă lahyă atězű hérò, ū ki plwóhте pală cuôkyă èthi tadúrò a cüsû ū to. Dő èthi měphunuô akhu-akhyě, ū měcyemecûthyě èthi. Manárò, shyé- èthi thyě ihtokąkhyě hó pă tonyenuô, thyaphú èthi ki níbè lahyă těo-htwóprè dő a molő ná yětôhtű agnenuôrò, èthi

mę lahyă phúnuô pré. ³⁶ Tahehenuô, ũ mę thétarę löpli èthi, ũ pacyéishyé löpli èthi, rò ũ mű èthi ná suplye-iplí, tahehenuô ũ cőklö èthi ná suplyetóhté, rò ũ dónuō èthi dő htökü. ³⁷ Tahehe nuô ũ tাথyé èthi ná ló, ũ dútü khákwo èthi ná htédúbadu, ũ súthyé èthi ná dihtó nékuő. Èthi lëcuô lahyă rò a kûthyá lahyă pré thímíphá, péphá tahe, èthi sôryasóphá nyacó, ũ męcyémecü èthi. ũ péepéo lõ èthi tahe. ³⁸ Kayă yětahenuô aryá talwósúlú có rò a kò pă có ná hekhuyé to. Èthi ohtwöprę bí hekhu yěnuô, a bę cuölkü tavą thyáná kayă dő a sódöhi sódöpré tahe, èthi bę cuöö pré khälé dő kayă cuöotuő tóprę~ to tahe akhälé pré.

³⁹ Dő èthi tèzű akhu-akhyérò, lõ~ kayă yětahenuô, Cómarya myámø nídyé nyacó èthi. Manárò lõ~ Cómarya ólyąkyă tahenuô, èthi níbè kuőü to. ⁴⁰ Mętěhérò tè dő aryálklo ná yětahenuô, Cómarya taze-one pé htuőhó dő pęgné rò a ki dyé ná pę pă. Cómarya dyalya htuőhó athéplö ná pę tóbë nuő opa tuőkuő ná kayă mú~ nukhě tahe. A tětaze-one nuôma máhó pę ki mélomębä tőrókuő ná èthi yěnuôhó.

12

Pę Phě Cómarya

¹ Phúnuôrò, kayă dő a dyéluõní pé pè ná a tèzütènyá yětahenuô, a o tavaplutavaphè có ná pè. Phúnuô akhu-akhyé, pè ki víkyă kyă tèpwö~tôcô dő a më dídyă tätü pè tahe ná tèthú dő a më taphuô lakhúkyă pè yětahe pó~! Rò pè myárólü ũ dyé pé pè mábö dő pènyéhyă yě rò pè ki khyáthéplòhtü klyahyätuö dő a o nuô pó~.

² Athyáná kayă klya tahe myátodě hyátö túpré tèmepémábö yěnuôhó, phúnuôrò pè ki myátodě hyă prétú Jesü pó~. Mëtérò è ma pè tèzütènyá a khäshyékhäryä tòprè. Htuôto, è ma prè dő a mëlömëbä pè hó pè tèzütènyá tòprè. A khyáthyé htuôpama, a thégnë one htuôhó ná a ki níbè tètheluöphòphü pă akhu-akhyé, a tòbè khyáthyé có dő krusulö có tadûrò a thétarë tôcô~ to. Khönyárò a onyão hó dő Cómarya a léonyă htyalö dő cöhtwó nuôtôkyë hó. ³ Thyaphú thi më tèryá rò thi ki thépráladyá támé, rò thi ki théplöpyékyä támé agnënuô, tanemyá lahyämö Byacè Jesü ariakyä yěnuô, prèoraphú tahe théhtethétakhö lü mëtakhwótakè nyacö lü tadûrò a khyáthéplòhtü nyacö dő èthíkhu.

⁴ Thi sásû ná tèthútèora yětahe tadûrò thi khyábè tècyëtècü tuö có dő ũ bëmëthyë thïnuô, a o hí tòprè~ to. ⁵ Cómarya dyéhëdyére thi phú aphú ná ané nuôma thi sötapä hó ē? A hé thi,

“Kö~ vaphú thi~ bí Byacè théprwö ithyóithya

ryákə thi akhěnuô, dyazú è tèthéprwō
ithyóryá thi yěnuô ní~. Bí a théprwō
thi akhěnuô, théplöpyé tă lahyă támé ní~.

6 Mętěhérò, Cómarya théprwō ithyóryákə
kayă dő a mō nídyé nuôtahe. Rò lő~ kayă dő
Cómarya dya hó èthi ná aphú nuôtahenuô,
a plí nídyé lǔ.”[◊]

7 Thi khyábè tètahenuô, khyáthéplòhtū rò dya
è phú Phě Cómarya ithyóryákə nídyé thi pré nuô
ní~. Cómarya théprwō ithyóryákə nídyé aphú
ná ané nuôtahe pré. Phě dő a théprwō ithyó
ryákənì dyékuǒ aphú tahe to nuôma a o nyă
tôprèprè é? **8** Cómarya ithyóithya ryákə nídyé
lő aphú pwō~ tôprè. Ki a théprwō ithyóryákə
nídyé kuǒ thi to hénuô, thi htwō málakǒ hí aphú
máto. Thi mápré phú dő a sōdō éphě nuôtahe
pré. **9** Pè o ná pëmuōpèphě dő hekhuyě tahe
rò a théprwō ithyóithya ryákə nídyé pè rò pè
bezú nídyé èthi. A thyá phúnuôhó pè o ná pèphě
dő mókhu yëtôprè akhu-akhyě, pè tō shalyaní
lóklöpă có pè théplò dő èlë yěnuô có. Rò pè ki níbè
tèhtwōprè pă. **10** Pèphě dő hekhu yëtahe théprwō
ithyóithya ryákə pè ana-alé amonyémóthě thi
tahenuô, a nyěto, taplôphúprè rò a dya lahyă ná a
mę tè yěnuôma aryá pré a tanę rò a ithyó pè pré.
Thyáphú pè ki sásě thyákuǒ phú pè Phě Cómarya

[◊] **12:6** 12:6 Prëthíphé tèhèbè 3:11-12

yēnuôrò, a théprwō ithyóithya ryákä nídyé pè tè dő a ki htwöbwíhtwötaryé nídyédû dő pègné yēnuôtahe pré. ¹¹ Bí Cómarya théprwō ithyó ryákä nídyé pè akhēnuô, a cô ná thépléthézò lă nuô, a cô ná tèthékrűthélö o tôcô~ to. Manárò kayä dő a khyábènó ū théprwō ithyóithya ryákä nídyé hó lŭ yétahenuô dôkhyépä rò a ki níbè ke khwókè pânuôma máhó tèohtwöprè dő acóaté rò a ki níbè théplò kacükabé pă.

Tèithyóithya Tahe Ná Tèdyéròdyéryé Tahe

¹² Phúnuôrò, mësöhyla khyě thi takhu dő a tazé lałä yēnuô tahe, rò mëshyohtya khyéthyá thiķhamä dő a tanyătatè yēnuôtahe. ¹³ Tarú krwóplehyä tadûkuõ tèmâtècó aklyá yēnuô ní~. Kayä dő atèzü patí tahenuô athyáná kayä khăduôdá nuôtahe hó. Thyáphú kayä dő a khăduôdá yétahe ki sitakluõ támé, htuôrò thyáphú èthi khăduô ki ryákäkhyé agnênuô, tarú krwö plehyä tadûlă kuôpó lahyä ní~. [◊]

Tèdyéròdyéryé Pé Ū Ná Tètarí Cuôkhókyä Cómarya Ari-akyä

¹⁴ Yácú okrűoklě kuõ ná ū pwö~ tôprè ní~. Yácú ohtwöprè sásë lahyä ní~. Mëtëhérò tèohtwöprè sásë ki oto hénuô, ū myáhtyecyä Byacè tôprè~ to. ¹⁵ Thyáphú thi pwö~ tôprè ki níbè kuõ lahyä Cómarya abwiatarýe yēnuôrò, ròný lahyä thiné

[◊] **12:13** 12:13 Prëthiphé tèhébè 4:26

ní~. Nōhtwōhtya tă lahyă thĭn   ph   th  m   d   ũ e è r   a m  thy  cy   ũ nu  tahe t  pr  ~ t  m   ní~. Kay   d   athyáná th  m   d   a mű m  thy  cy   ũ y  tahenu   a ki dy  htya d   th  kl   r   a ki m  py  m  ses   ũ épr   nő a t  m  thy   y  nu   p  . ¹⁶ Nōhtw  htya tă lahyă thi   n  kl   y  nu   n   kay   d   a cu  th   pr  m  pr  kh   nu  tahe t  m   ní~. Htw  htya thy   lahyă tă ph   Esau d   a be z   ku  d   C  marya ang   to r   a is  e n  dy  ky   avy  apr   uc  taz   n   ithw   t  b   nu  t  pr  ~ t  m   ní~. ¹⁷ Ph   thi   th  gn   htu  d   nu  h  , d  khy   r   b   a th  z   hy   phy  ku   t  s  ri d   aph   o akh  nu  , aph   dy   p   l   to. A my  p   c   t  s  ri n   am  th  hty   c   tad  r  , d   a is  e htu  h   ph  vy  apr   a uc  taz   y   akhu-akhy  , a htulya taple kh  cy   p  to.

¹⁸⁻¹⁹ Th   hy  ph   h   d   C  marya a o y  nu  oma, athyáná Israelphú d   nu  kh   tahe hy   d   S  nai so a o nu   m  to. Èth   hy  t   d   S  nai so d   ũ my  hty  cy   l  , ũ ph  b   cy   l   y  nu  t  m   a o, miky  htya d   soy  t  m   al  , ólu   kh  tar   t  b  c  , k  lath   laly  duhy  , kw   pr  htya r   C  marya ang  pr  htya d   soy   nu  t  m   ak  . Israelphú tahe n  hu   ng  pr  htya r   a th  is   talw  s  l   akhu-akhy  , èth   kw  th  z   Cómarya nő a ki héb   p  h  . ²⁰ M  t  h  r  , ng  pr  htya r   a hé, “T  ph  t  -ly   c   b  b   a ki hy   m  b   soy  t  m   h  nu  , b   t  thy  cy   è n   l  ,”¹⁸ ng   pr  t   y  t  m  nu   èth  

¹⁸ **12:20** 12:20 Li Htek   19:12-13

khyápé pă cóto cō. **21** Èthi myáhtye lahyă tè htwóhtya phúyě dő èthi nyéhyă rò, èthi théisě nyacó akhu-akhyě, “Vă théisě tanyătadè cō”[◇] Mosè hé phúnuô.

22 Manárò, thi kuǒke rò thi hyătuôhó dő Zion so hó. So yětôměnuô ma máhó Cómarya dő a htwóprè yětôprè av̄i tōv̄i dő ū é ná v̄i Jerusalem dő mókhu yěnuô tōv̄i hó. Cómarya amókhu tanéphú dő a o cō dő athi ná athíkú tahe hyăopló théluôphòphű rókuô lô lǔ bínû. Rò thi hyă otókuô ná amókhu tanéphú yětahe hó. **23** Thi hyătuôhó dő Cómarya a phúvyápré* tahe léhyă opló tőlǔ akhálé yěnuôhó. Ü rănuômá ohó èthimwi dő mókhu hó. Thi hyătuôhó lahyă hó dő Cómarya dő a ki cirya nídû ū pwó~ tóprè ná ané yětôprè anyéhyă hó. Thi hyătuôhó dő kayácókayâté dő nuôkhé tahe a théhtwóprè dő Cómarya mélôbă htuôhó lǔ yětahe a o hó. **24** Thi hyătuôhó dő Jesú a o hó. Tèôlyâ athé dő prèlukayă ná Cómarya aplékü yěnuô è htwó pé hó prèmeté dő aplékü tóprè hó. Htuôto thi hyătuôhó dő Byacè Jesú athwi léhtwítä akhálé dő aryá lôklô pă cō ná Abélè athwiyě nuô a o hó.

25 Phúnuôrò, thyáphú thi ki htwó tă kayă dő a níhuô Cómarya angóprahtya rò a htésûkyă

[◇] **12:21** 12:21 Li Dônyă 9:19 * **12:23** 12:23 Judaphú aléklô o ná phúvyápré ma a níbè khódû tèdyaduzýnyá lǔ ná ucétazě tahe.

Cómarya nuôtahe táménuô, ròní lahyă thíné ní~. Bí Israelphú tahe níhuň tèdyérò èthi dô hekhuyé akhenuô, èthi nídă lahyă lüngó to. Phúnuôrò a klya siplébé lahyă ná tèciryá to. Ki mephúnuôrò ki pè htésûkyá dô mókhu yétôprè dyérò pèyé kihérò, tanemyámō, thi klya siplé bécyá pă cónyă ná Cómarya a tèciryá taki~ có nyátohó.

26 Bínuôakhé Cómarya angó yénuô aprä kazuň lõ có hekhu tôba có. Manárò khönyárò a ólyá, “Vă ki më kazuň pó khyéthyá pă tóphuô, rò vă më kazuň tú hekhu yénuô to, vă më kazuňtô kuňpó lõ có móle tahe pă,”²⁸ a hé phúnuô. **27** A hé, “Pókhyéthyá pă,” angólasá ma, a héluôpló cöhó ná Cómarya ki më kazuňhtya lõlõ~ tèbèbyá nuôtahe pă, rò a ki lamékyälä lõ pă. A kazuň cyáto tahe ki okyă tûdûpré agnênuô, Cómarya mëkazuň phúnuôpré.

28 Phúnuôrò, pè hébwíhétaryé rólú Cómarya pó~, mëtëhérò pè níbèhó htyéké dô a kazuň cyáto yétôkéhó. Pè ki cóbëhtya Cómarya ná tècóbë dô atô ná lüthéplò ná tèthéisë dyadudyah tă lă akú yénuô pó~. **29** Mëtëhérò pè Cómarya ma athyáná mikyärahtô dô a üthyékyă ū yénuôhó.

13

Témëtô Cómarya Athéplò

²⁸ **12:26** 12:26 Haggai 2:6

¹ Moplehyă nídyé lahyă lǔ tōprè ná tōprè phú Krístuphú tōbè mō nídyé lǔ tōprè ná tōprè nuôní~. ² Sótapą́ ésû tă lahyă síprésimyą́ támé ní~. Kayă tahehenuô èthí ésû lahyă sípré rò dő a tētanę́ tuqto akunuô, a ésû tătō mókhu tanéphú tahe. ³ Théné mēcwó tōpékūo kayă tă dő htökű tahe rò dyakuō nè théplò phú nè tătōkuō ná èthi dő htökű phúnuô ní~. Théné mēcwó tōpékūo kayă dő a khyácyékhyácū tè tahe rò dyakuō nè théplò phú nè khyábè tōkuō tè ná èthi phúnuô ní~.

⁴ Lő~ kayă dő a o hó náhinápré tahe agněkuǒke rò, dő a o hó ná aphúamě yě akhu-akhyě, a bě dyaduzňnyá nídyé lahyă a o hó ná hinápré yěnuô. Mě ná vě nuô bě kąný lükhu to, bě có dyé lǔ tōprè ná tōprè. Kayă dő athéplò patá můmyá nuôtahe ná kayă dő a cuothú ūphúümě tahenuô Cómarya ki cirya èthi pă. ⁵ Otaphă lahyă ná témóní rů tahe ní~. Théplòmí théplòbiphě nídyé lahyă ná tè dő a o ná něnuô tahe, mětěhérò Cómarya hé,
“Vă dya-okyäkyă ná nè takí~ to, vă vïkyă ná nè takhyá~ to,”[◊] a hé phúnuô.

⁶ Phúnuôrò,

“Cómarya ma prè dő a mēcwó vă. Ŕ měcō vă phútětě~ běbě, vă théisě to,”[◊] pě hé lahyă phúyě nuôma aní pré.

[◊] **13:5** 13:5 Li Dônyă 31:6,8 [◊] **13:6** 13:6 Li Htuthéhtya 118:6-7

⁷ Thénéhtyabè tōkuō lahyā kayā dō a htwō htuōhō thi khuklōkhuklyā rò a hésodônyānó pé htuōhō thi ná Cómarya alāangó nuôtahe ní~. Tanemyá lahyā èthi atèohtwōprè dō aryá nuôtahe, rò krwömyábū kuō lahyā èthi atèzú yěnuô tahe ní~. ⁸ Jesū Krístu yěnuô, pahénu bëbè, yëtônyë bëbè, paröpä bëbè, a taklyacyá to, khälélé pré.

⁹ Nöilo-ilyá cuôthú tă thi ná lō~ tèithyóithya dō a khókhye nuôtahe támé ní~. Krwöcuôkuō támé ní~. Thi théplò yěnuô, a tō hëshyoresöhtya ná Cómarya abwiatarýe akhyé pré. Dō thi nídä krwömëkuō sèsesèo a tèthyótèthya tahe akhyé rò thi théplò hëshyoresöhtya tó phúnuô máto. Thi nídä krwömëkuō tèthyótèthya akhyé yěnuô, a níbwínítaryé dō thigné tōcô~ to. ¹⁰ Pè dō a zûé Krístu tahe agněnuô, pè o hó ná pè télüré. Manárò Judaphú bwídu dō a lütyähtya tè rò a mëtè dō léthûdu akü tahenuô, télütyä dō pè e rò aní nuô èthi ení kuō̄ to.

¹¹ Judaphú bwídukhulō tóprënuô, a phyéní tephútelyé athwi rò a cuônuô dō tèkhälé sáselô yëtötô rò a nuô lühtya pé ū télütyä dō a ki plwökyä ū tèthú yěnuôtahe. Manárò tephútelyé anéklö tahenuô ū bë cuô súúkyä lô è dō télühödu klö. ¹² Phúnuôrò thyáphú Jesù ki më sásë nípë prëlu hekhuphú yëtahe ná athwi nídû agněnuô a bëcuô khyáthyé ané dō vïklö tópho. ¹³ Phúnuôrò pè ki

cuō khyárókuō tèpacyéishyé ná è dō vïklö yënuô pô~.* **14** Mëtëhérò vï dô pëgnë dô a oklòma tacúprë dô hekhu yënuô a o tôvï to. Pë myápü vï dô a kíré hyă pă yënuô tôvï.

15 Phúnuôrò, dô pë Byacè Jesù Krístu a tèmecwó pë akhu-akhyé, pë ki lühtya pë tèhtuthéhtya a télütyayé dô Cómarya a o pwö~ tóphuô dô a máhó Jesù ma pë Byacè, pë ólyä phúyé nuô pô~. **16** Mëtëryá tahe bëbè, tèmecwómékö lü tóprë ná tóprë tahenuô bëbè sötapä lahyä támé ní~, mëtëhérò yëtahe nuôma télütetyä dô atô Cómarya athéplò. **17** Nídä lahyä thî tècóbucóbë a khuklókhuklyä tahe angó rò krwömëkuô phú èthi hétä nuô ní~. Èthi opô myákhwènì thî théhtwöprë rò tè dô èthi më tahenuô, a bë héluô kákhyé khyéthyá Cómarya pă. Thî ki nídä to hérò a ki më ná tèthépléthézö pă. Rò a htwöbwíhtwörtaryé dô thiagnë tócô~ to.

18 Kwicóbë pé pô lahyä dô pëgnë. Pë thégnë tâté cò ná dô pë théplökü yënuô momo~ a mo pré, a dyä tèthû ná pë tócô~ to. Htuôrò pë mëtë ïtëtë~ bëbè, pë thézû mëshuôshuôprë tè dô atô tahe pwö~ tóphuô cò. **19** Rò thî kwicóbë akhënuô, vă kwíthézö tadû cò nyähó thî ná thyaphú Cómarya

* **13:13** 13:13 Pë ki cuôkhyárókuô tèpacyéishyé ná è angólasá ma, pë züé krwömë kuô pă Judaphú a télütetyä tahe ná a tècóbucóbë aléklö tahe pătohó. Mátôkhónuô, pë ki züé túpré Jesù pré. Pë ki krwö èkhyé rò pë züé è akhu-akhyérò ū ki pacyéishyé pë tadûrò pë théisë păto hó.

ki thükäkhyě lékhyéthyá vă dő thio nuôrò, kwí cóbëshyoshyo pé pó lahyá dő vägnë ní~.

Tèkwicóbë Dő Khyé Tadû

20-21 Thyáphú thi ki mëtõmëbè pédû tèpëtèdwö a Cómarya yëtôprë athéplò nuôrò, lõ~ tèryá dő thi lobè tahenuô, a ki dyé lõlátakli dû thi ní~. Dő Jesù Krístu akhu-akhyě, Cómarya ki mëdûtë dő pèkù phú a tódû ná lüthéplò nuôtahe ní~. Cómarya mëhtwöprë kákhyě htuõhó pè Byacè Jesù dő tèthyě hó. Rò dő Byacè Jesù khyáthyě athé rò athwi bë htwílyä akhu-akhyě, è mëklomëmakyä htuõhó Cómarya a tèölyä athé dő a o tacúprë yënuôtômü hó. Dő a mëhó phunuô akhu-akhyě Jesù htwö hó pè prëkyéthímí dő adulöö tóprë hó. Pè ma èthímí tahe hó. Ū ki mëlmëtakhë dû Jesù Krístu acúcù ahtühtü ní~.

Ngó Dő Khyelö

22 Vă khöbóthyó thi, li dő vă ră dyéhëdyére thi yënuô a htülä náto. Htuõrò vă kwithézò thi dő thi ki khyáthéplöhtü rò nídä vă tèdyéhëdyére thi yënuô ní~.

23 Vă thézü dyéthégnë pé thi ná ü plwöhtehó pè puövyä Timothy dő htökü hó. A ki hyätuö lëkuö vă pă hérò shyé~ vă hyä olë kuö thi pă nuô, vă ki éhyäní lü pă.

24 Dyáso luǒcuō nípékuō pè tēhémohéryá yě-tahenuô ná thi khuklókhuklyă lō~ plí ná lō~ Cómarya akayă nuôtahe ní~. Htuǒrò pè puǒvyá Krístuphú dő Italy kē nuôtahe thühyă pékuō thi atêhémohéryá tahe.

25 Cómarya abwíataryě ki okuǒdû ná thi lōplí ní~.

Lisăsĕ Athĕ - Kayă Ngó
Western Kayah: Lisăsĕ Athĕ - Kayă Ngó New
Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayah, Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

e95d0c8d-ae9c-5368-9ad4-ad9a104aff49